

"De ligger godt i maven".

Af Jun Jimbut Feng og Gritt Uldall-Jessen

15. april 2015

0.

Publikum får udleveret en billet. I baren i foyeren er det muligt - foruden den sædvanlige kaffe, en øl, en vand eller et glas vin - at købe en opvarmet forårsrulle (mikroovn eller transportabel varmekasse). Der dufter i foyeren af soya og forårsruller. Personalet er i hvide kitler og med "net" over håret - skal mime ansatte i Daloon. Plakater fra Daloon på væggene.

På et tidspunkt kommer to personaler (Wei og Rosa) ud fra salen, de er tydeligt lidt usikre og forvirrede, orienterer sig over mobiltelefonen om de kan lukke folk ind nu? Det afvises. Der ventes. De to personaler smiler og forsikrer (uden ord) det ventende publikum om at alt er under kontrol. Så ringer mobiltelefonen - der gives tydeligvis ordrer. Der lægges på - personalet retter ryggen og rømmer sig:

Må jeg bede om jeres opmærksomhed ?

I er jo kommet her i dag for at deltage i en rundvisning og en hyggelig snak omkring Daloon og vores videre planer. Desværre er bestyrelsesmødet endnu ikke afsluttet , men det kan nok ikke vare længe. Så hvis I venligst vil tage plads herinde! ...

Publikum lukkes ind, der er dunkel belysning i salen. De gamle reklamespots kører på to skærme uden lyd. I stedet høres lydoptagelse fra interview med Hemming Van:

Vi er i dag en dansk virksomhed, baseret på en eller anden kinesisk præget tankegang.

Allerede dengang med den første forårsrulle med hvidkål og oksekød, der bevægede min far sig allerede langt væk fra det oprindelige udgangspunkt. Med bønnespiner og nogle andre snittede grøntsager.

Hvis der havde været noget kød, så ville det ha' været seafood.

Eller noget svinekød.

Men oksekød, nej.

Det har ikke noget med en kinesisk forårsrulle at gøre.

Pause. De to personaler banker forsigtigt på en dør i baggrunden og åbner, men bliver "blæst" væk. De lukker hastigt døren igen.

De ser på hinanden. En af dem trykker på en knap. Hemming Van' stemmen fortsætter:

Hvad er så de kinesiske ingredienser i dag i vores forårsruller?

Det er mungbønner. De bliver dyrket i det nordøstlige Kina.

Vi køber dem i Hongkong.

Bambusskud og soyasauce køber vi også i Kina.

Hvad er de danske ingredienser i vores forårsruller?

Hvidkål. Og så er bønnespinerne dyrket her.

Der er formodentlig noget æggepulver i nogle af dem som er dansk.

Hvedemel næppe men måske.

Hvor kommer det så fra?

Det kan være Tyskland, Frankrig. Oksekødet er tysk eller polsk.

Kan også være dansk, men man kan ikke være sikker på det.

Vi bruger ikke ret meget svinekød, faktisk næsten ikke noget.
Kyllingekød, det er fra Brasilien.
Rapsolie er formodentlig tysk.
Så er der en lang række frosne grøntsager som porrer, rød peber, majs og gulerødder og løg, det kommer fra Polen, Belgien eller Holland eller hvor man nu har et godt klima for den slags.
Det var en gang, hvor det var dansk, men det er det ikke længere.
Broccoli er som regel fra Mellemamerika.
Krydderier kommer der fra hvor de kommer fra.
Det er en blandet landhandel, men der er ikke ret meget af det, der er dansk.
Man kan sige volumenmæssigt fylder den danske kål en del.

(En af personalerne afbryder igen og lytter ved døren - men der er ingen bedring. Man hører høje stemmer og nogen, som slår i bordet. Han trykker igen på knappen)

I tidens løb har vi forsøgt os med at udvide varesortimentet:
Æbleskiver, pandekager med is, mexicoruller, gratiner og kålrouletter.
Nogle af produkterne er gået i sig selv igen.
Nye er kommet til.
Senest har vi introduceret panerede vegetarbøffer og grøntsagsprodukter på det danske marked.

(Video eller billeder af Daloon-fabrikken eller man ser noget online fra deres hjemmeside. Det skifter, og man ser billeder fra et overvågningskamera i bestyrelsesformandens kontor. Han gennemgår et regnskab med beklageligt røde tal på bundlinjen. Et ansigt kommer ind foran kameraet og lukker det. Videoen går tilbage til en serie gamle og nye billeder fra fabrikken.

Efter ordet "kålrouletter" går døren op og Bestyrelsesformanden kommer ud, det virker som om han bliver skubbet ind på scenen, han taber nogle papirer. De to personaler samler op, BF vakler, de støtter ham - henter en stol. På lydsiden taler Hemming Van videre. De to personaler er tilfredse, nu endelig skal der ske noget. De går i gang med at dele hætter, plastiksutter og kitler ud)

Nu skal I med ind på selve fabrikken.
Man må ikke have lidt af nogle smitsomme sygdomme inden for de sidste tre dage, eller af diarré, og smykker og ure skal man tage af.
Tasker og mobiltelefoner skal jeg bede om at I efterlader her.
Så må vi ikke indtage fødevarer, tygge tyggegummi eller ryge tobak i produktionen og i øvrigt skal I gøre som jeg siger.
og så skal vi lige vaske hænder.

1.scene:

*Den fiktive figur **Bestyrelsesformanden** spilles af Peter Flyvholm. Han rejser sig, standser uddelingen af kitler mv. og betyder de to ansatte, at de kan trække sig tilbage Wei går ud, Rosa samler kitler mv. sammen og går ud med det. Han tager ordet):*

Bestyrelsesformanden:

Undskyld forsinkelsen. (*Slukker baggrundslud*) Det var nogle historiske dokumenter fra tidligere tiders Daloon. (*Slukker video, hjemmeside eller billeder*).

Velkommen, allesammen.

Som de fleste af jer ved, er jeg er virksomhedens bestyrelsesformand.

Og eneejer. ...

(Pause, som om han tænker sig om, tager sig sammen .)

Navnet er Henning -

(han hilser på nogen af publikummerne, som nogen han kender, "Fint, at I kunne komme" - "fik I smagt forårsrullerne?" osv. Men det er også klart, at stemningen er trykket.)

Beklageligvis kan vi i dag ikke gennemføre en rundvisning på fabrikken.

Men jeg kan fortælle jer lidt om vores situation og vores planer.

(han bakser lidt med skærmen og får den til at vise en PP med regnskabet og de røde tal)

Bestyrelsesformanden: *(trækker vejret dybt - er tydeligvis berørt)*

Det går lidt bedre, men ikke så godt som det skulle.

De planer som vi har haft og som vi har lagt sidste år, har ikke haft den virkning, som var tilsigtet.

Ikke den effekt, de skulle have haft.

Jeg vil ikke sige noget om, hvordan det går i år.

Jeg vil nøjes med at sige, at det bliver bedre end sidste år, men det bliver ikke så godt, som det skulle have været.

Så vi skal stadigvæk arbejde med det her.

Det går lidt bedre, men ikke så godt som det skulle.

De planer som vi har haft og som vi har lagt sidste år, har ikke haft den virkning, som var tilsigtet.

Jeg vil ikke sige noget om, hvordan det går i år.

Jeg vil nøjes med at sige, at det bliver bedre end sidste år, men det bliver ikke så godt, som det skulle have været.

Så vi skal stadigvæk arbejde med det her.

Det går lidt bedre, men ikke så godt som det skulle.

De planer som vi har haft og som vi har lagt sidste år, har ikke haft den virkning, som var tilsigtet.

Ikke den effekt, de skulle have haft.

Jeg vil ikke sige noget om, hvordan det går i år.

Jeg vil nøjes med at sige, at det bliver bedre end sidste år, men det bliver ikke så godt, som det skulle have været.

ikke så godt som det skulle ha' været - ha' været - ha' været.....

(han har det tydeligvis ikke godt, han falder om, på skærmen animeres de røde tal og "løber ud")

2.scene:

Yuan Zhongfu spilles af Wei Xu, Liva spilles af Rosa Sand Michelsen

(Lyd - Lysskift- røg)

Yuan: *(voice over? Yuan taler kinesisk, voice over taler som "talk")*

Så - nu er den gal. Mit livsværk - min søns livsværk - er ved at gå op i røg.
Jeg ved ikke, om der er nogen her, der kan sætte sig ind i, hvordan det er,
når man har ofret alt og satset alt, og så - går man bort?
Hvad skal der så ske med ens livsværk? ens planer?

Yuan *(fortsat):*

Det er nu så presserende, at jeg har besluttet mig for at tage tilbage.

(han går til computeren, efterhånden kommer der mere "simultantolkning" - eller karaoke - over det)

Jeg er ... en tanke, en flydende bevidsthed ... jeg ved ikke hvad jeg skal kalde mig, hvordan jeg skal beskrive min eksistens. Men en eksistens det har jeg.

(måske kan et par sætninger - som de efterfølgende - siges af ham selv -

Den gemmer sig og bor under papkasser og i hjørner eller under et hustag,
i en duft eller en smag - i en strofe af en gammel sang, i et lys, der brydes på en
bestemt måde ...

(der er ved at gå poesi i ham , men han tager sig i det ...)

men så finder han ud af at det er nemmere med "google" og slår tolken til igen)

- men den må på en eller anden måde kunne samle sig og manifestere sig som en krop.

(fumler med computeren)

- kalder min gamle krop!

Hvad jeg skal?

Jeg skal til Danmark og det skal gå stærkt! *(herfra taler han kun lejlighedsvis kinesisk)*

Kalder min gamle krop!

Den kan godt lidt endnu.

Identifikation? Yuan Zhongfu - nå ja - oprindeligt er efternavnet Van - det er min farmors navn,
der var ingen mandlige efterkommere, og så blev jeg udvalgt til at stille mig til rådighed.

Den forpligtelse overtog min Shu-søn Sai-chiu - Van Sai-chiu ...

Accepteret ? klart .... ENTER

Yuan: *(vender sig mod publikum og taler - næsten - perfekt koordineret dansk, måske kan han selv styre en tænd-sluk-knap - det må gerne være synligt for publikum. Det skal virke som en tolkemaskine - hvis der er fejl er det maskinens skyld)*

Engang gik jeg til et tempel i Hangzhou og spurgte Mesteren, om mennesket har en sjæl. Han svarede: "Der findes ikke nogen sjæl. Himlen og Helvede er et øjeblik. Når man forlader denne verden, begynder det med, at man intet kan se, og så kan man ikke sige noget, men man kan høre. Bevidstheden er stadigvæk vågen. I dette øjeblik tænker man tilbage på de gerninger, man har foretaget sig i hele ens liv, hvilke der var gode, og hvilke der var onde.

De gode er ens Himmel og de onde ens Helvede.

Bestyrelsesformanden (*sætter sig op, forvirret*):

"Hvem er du?"

Yuan (*lettere pikeret over Bestyrelsesformandens mangel på kinesisk høflighed*):

Hvem jeg er? Jeg er den gamle fra Shanghai, der sendte sin søn til Danmark.

Yuan Zhongfu er navnet.

Jeg har gjort, hvad jeg kunne. Men det var ikke nok.

Nu er jeg nødt til at tage affære igen.

Jeg kan ikke lade stå til.

Det var min livsdrøm, at jeg fik min søn til Danmark, og at han skulle blive en stor mand
- bringe familien ære.

Være med til at reformere Kina.

Det sidste, det nåede han så ikke....der kom en krig i vejen -

Men han blev en stor mand - kendt i Danmark og i Kina -

han byggede virksomheder i Tyskland og i England -

Det er der ikke nogen, der skal komme og ødelægge nu.

Jeg troede, jeg kunne få fred fra drømme og ambitioner,
når jeg nu var færdig med de ting, jeg skulle.

Men nej.

Hvad gør jeg nu?

Hvor er min søn, hvor er Sai-chiu?

Hvorfor passer han ikke sit arbejde?

Hvem er her overhovedet? Børn, børnebørn, oldebørn?

(kinesisk - oversættes på skærm - musik ?)

Tipoldefar, oldefar, bedstefar

fader og du selv,

du selv og dit barn,

barn og barnebarn.

Fra barn og barnebarn

op til oldebarn og tipoldebarn.

Disse ni generationer

udgør din familie.

9 generationer. Vi er tæt på! Har de ikke lært deres lektier ? Har de ingen respekt?

(til Bestyrelsesformanden)

Du er ikke familie. Hvem er du?

Bestyrelsesformanden (*det går op for ham, at han hellere må finde ud af at være høflig på kinesisk. Forsøger kejtet at bukke og vise respekt*) :

Hr. Yuan. Jeg har læst om Dem. Mit navn er Henning.

Jeg vil gerne hjælpe.

Det er mit arbejde at få virksomheden til at komme videre.

Men Van-familien har trukket sig tilbage.

S.c. Van døde i 2003 .....

Yuan (*afbryder, vred*):

Døde han? Dårlig undskyldning. Det gjorde jeg også. 1952. Men her er jeg!
Det burde han også være!
Han havde børn:
Li sheng, Ben De og Han Ming - har de ingen børn, børnebørn, oldebørn?
Man er forpligtet overfor sin familie!

Henning - hm - Haining ? - det ligger ved Hangzhou.

Nå - men hvad har du tænkt dig at gøre for at give denne virksomhed en fremtid?

Bestyrelsesformanden (*må give op, trækker på skuldrene*):

Det svære er jo at vide, hvad der kommer til at ske i fremtiden?

Yuan:

Fremtiden? - netop, det er det, det handler om. Der må være en åbning et sted - ....
min søn Sai-chiu interesserede sig for biologi, kemi, gæringsprocesser - ølbrygning - det fik vi
heller ikke gjort noget ved - skosværte - hm.
- jeg må finde ham .... han må passe sit arbejde .... (*fumler med computeren/skærmen*)

Liva (*off, hendes stemme høres, hun er i gang med en forelæsning, billede på skærm?*):

"... Slutproduktet er et pulver, som blot behøver at blive opløst i rent drikkevand -
og også det problem er ved at være løst. Dermed er vi kommet et stort skridt
nærmere til at opfylde drømmen fra dengang i 2015: Drømmen om at kunne
udvinde alle de næringsstoffer, som mennesker har brug for, uden at belaste
naturen. Drømmen om at kunne brødføde Verdens befolkning uden at ødelægge
vores livsgrundlag. Algefarmene blomstrer, og giver os snart forsyningsikkerhed.
Ikke bare her, i Danmark, med sin århundredlange tradition for en effektiv
fødevareproduktion, men også i Kina, i Afrika, i Rusland og i USA, Sydamerika og
Australien. Selv i Arktis er det lykkedes at få algerne til at gro, og udvinde alle de
nødvendige stoffer til livets opretholdelse". (*der klappes begejstret*)

Yuan:

Kemiker? Det var min tredje hustru jo også - lad os se lidt på den unge dame...

*(Liva forflyttes nu mod sin vilje og til sin store forbløffelse fra en fremtid til den aktuelle nutid.
Hun suges nærmest ind på scenen og lander lidt ublidt på gulvet)*

Liva:

Hvad er det - hvad gør jeg her?

(Bestyrelsesformanden hjælper hende op).

Yuan:

Et smukt lille tiptip-oldebarn, og så er hun biokemiker - det er lige hvad familien Van og Daloon
har brug for.
(bedstefaderligt)
Og hvad hedder så du?

Liva:

Familien? Tiptipoldefar? Daloon? Jamen .. og (*vrænger*) Er forårsrullerne kolde? nej, de' da-luunn .. (*ryster på hovedet*)

Navnet er Liva - stop nu lige, give me a break ...

(*skubber den omsorgsfulde Bestyrelsesformand fra sig*)

Yuan: (*efterhånden kan den formfuldendte "syntetiske" tolkestemme afløses af Yuans eget forsøg på at tale dansk, så det kommer til at virke som om han forsøger at lære den danske udtale*)

Lihua - smukt navn til en smuk pige!

Jeg har hentet dig ud af fremtiden, fordi jeg skal bruge dig her.

Daloon har brug for dig.

Du er kemiker?

Har du forstand på gærkulturer, på ølbrygning? Eller fremstiller du penicillin - et meget nyttigt præparat? ... nå ja - det er måske ikke så aktuelt lige nu. Der er jo så mange muligheder.

Men - sig mig - har du måske en bror, som kan overtage ansvaret for virksomheden?

Liva (*har rejst sig op, børstet støvet af sig, går omkring og søger efter udgangen - men finder den ikke. Vender sig - med et temperament, som kan måle sig med Zhongfu's*):

Har du "hentet mig ud af fremtiden" - flyttet mig fra min egen tid til et eller andet "der var engang" - for at spørge om jeg har en bror?

Hvad kommer det sagen ved? Har du brug for nogen, der kan overtage ansvaret, så har jeg har en doktorgrad i biokemi, mine forskningsresultater efterspørges globalt - jeg har tre headhuntere efter mig - og du mener, at fordi jeg er en kvinde, så kan jeg ikke overtage ansvaret for den gamle pandekagefabrik?

Ja, du må godt nok være tiptipoldefar, du er i hvert fald ikke fra dette århundrede .. der er en grund til at her er så støvet ...

Bestyrelsesformanden (*undskyldende*):

Jeg beklager, men jeg forstår heller ikke rigtig hvad der sker ..

Yuan: (*som ovenfor*)

Jeg bærer over med din mangel på respekt.

Vi er i en anden tid, det ved jeg.

Der sker det, at vi skal finde min søn, din tipoldefar Van Sai-chiu.

Jeg har brug for ham. Daloon har brug for ham.

Liva:

Jeg ved godt, at min familie ejede Daloon og tjente på det. Nok til at sikre også min generation.

Jeg kunne studere, udvikle mine teorier, komme rundt i verden - uden at behøve at tænke på penge..

Men jeg er optaget af andre ting - af menneskehedens overlevelse, af at finde nye måder at producere vores fødemidler på - jeg har planer - jeg må fastholde mit fokus - det er man nødt til, hvis man vil forandring.

Yuan:

Det kunne jeg ikke have sagt bedre. Sådan har jeg altid tænkt.
*på kinesisk - skærmen forsøger at vinde med - Yuan venter på den og er tilfreds, da
oversættelsen omsider kommer)*

Silkeormen producerer silke

Bien producerer honning.

Hvis man ikke studerer,

hvad er så nytten af at være et menneske?

(han trykker igen "tolken" ind)

Jeg ville vide, hvordan man gjorde andre steder - jeg ville studere - jeg ville forandre.

Men jeg kunne ikke gøre det selv, alene.

Jeg sendte min søn ud i Verden for at gøre det for mig.

Min søn fik succes - han skabte noget unikt og enestående - han gjorde det selv, men kunne han
ha' gjort det uden min støtte?

Det forandrede ikke Verden - men havet består af dråber.

Nu er hans livsværk - og dermed mit livsværk - i fare.

Der kommer du ind i billedet. Du er fremtiden.

Hvilke muligheder ser du?

Og hvis du ikke kender din familiebaggrund, så er det på tide, du kommer til det.

på kinesisk - oversættelsen på skærmen kommer hurtigere denne gang og Yuan er tilfreds:

Teknikken virker)

Læs historiens bøger,

undersøg beretningerne,

forbind det forgangne med det nutidige,

og du vil være så tæt på, som et øjenvidne.

Man kan ikke flytte på noget, hvis man ikke ved, hvor man står.

Nu leder vi foreløbig efter Sai-chiu i hans livshistorie.

Liva: *(begynder at sige noget, men afbrydes)*

Vi? - du mener du - Tiptipoldefar ....

Yuan *(til Bestyrelsesformanden):*

Du kan blive her.

(til publikum)

Bliv bare siddende! Nu skal I få rundvisning!

(Yuan Zhongfu griber fat i Liva og trækker hende med)

(Lyd - Lysskift- røg)

Scene 3:

Van Sai-chius livshistorie:

a) Regnvejr i Shanghai 1927 og et tilbageblik, 1912-27

(Shanghai omkring 1927-30. Wei Xi spiller læreren og Yuan Zhongfu, Peter Flyvholm spiller den unge Van, Rosa Sand Michelsen spiller den anden elev, samt fru Shi. Læreren kan tale engelsk og kinesisk.

Vi er i klasselokalet. Van og den anden elev sidder ved skoleborde. Nogle af publikum kan blive inviteret til "at være elever". Lærer kommer ind, eleverne rejser sig, bukker)

Lærer:*(betyder, at de kan sætte sig - han taler engelsk, det gør ikke noget at det er lidt gebrokkent)*

Her har vi vores nye elev, Van. This is our new student, Van.

Van, må jeg høre det andet afsnit af lektien side 5.

Van, can I have second paragraph from the lesson page 5, please !

Van:*(rejser sig, tager bogen)*

Lærer: *Udenad, tak. By heart, thank you.*

Van: *(lægger bogen)*

*I was... I was... I was...a child and,... and... and... and she was a child,
In this .... k.k.k.k.kingdom ..... b.b.b.b.by the sea;*

Lærer: *(gør nar ad ham)*

h...h...h...hold nu op, det kan ingen holde ud at høre på! Sæt dig!

Oh-oh- oh s-s-s-stop it, no one can stand this nonsense. Sit down!

Next, go on!

Den anden elev: *(rejser sig)*

*I was a child and she was a child,
In this kingdom by the sea;
But we loved with a love that was more than love
With a love that the winged seraphs of heaven
Coveted her and me.*

(Læreren har stået og smækket rytmen med en lineal/pegepind, ryster på hovedet og skal til at sige noget kritisk, da klokken ringer. Nikker resigneret til den anden (gode) elev)

Lærer:

Hør efter! Til næste gang kan I det! Listen! next time you will know your lesson.

Derudover skal I give mig en fortolkning af "Annabel Lee": Hvad vil Edgar Allan Poe udtrykke gennem dette digt. Moreover you will give me a reading on "Annabel Lee". What would Edgar Allan Poe want to express by this poem.

Not less than three pages. We will meet on friday.

Ikke under tre sider. Vi ses på fredag.

(Lærer lægger linealen/pegepinden og forlader klasselokalet. Van og den anden elev rejser sig og bukker idet læreren går ud)

Den anden elev:

Uha, det var tæt på !

Van:

Jeg var ikke klar over, at jeg skulle kunne verset udenad.
Læreren var sikkert blevet sur, hvis jeg bare havde sagt det.
Derfor prøvede jeg at sige det af verset, som jeg kunne huske.

Den anden elev:

Det er bedre, at han bare bliver irriteret over at du stammer, end at han bliver vred, fordi du ikke kan din lektie.

Van:(nikker, ser ud af vinduet)

Det regner. Når jeg ser regnen på Huangpu-floden kommer jeg til at tænke på regnen på søen ved Hangzhou.

Den anden elev:

Det er et smukt sted. Her i Shanghai er der kedeligt.
Ikke nogen bjerge, ikke nogen sø.
Vi må være tilfredse med at gå tur i Huangpu Parken, når vi har en fridag.
Nu har kinesere også fået lov at komme ind i parken.

Van:

Men folk fra Hangzhou kan også godt lide at komme til Shanghai:
De høje marmorbygninger og stormagasinerne finder man ikke andre steder.
Da min far sagde, at han ville tage mig med til Shanghai, var jeg virkelig begejstret.

Den anden elev:

Du kan godt lide Shanghai.

(Lyset skifter. Den anden elev forsvinder)

Van:

Lige nu tænker jeg, at jeg helst ville være blevet i Hangzhou.
Jeg bryder mig ikke om at skulle lære udenad, ligegyldigt om det er på kinesisk eller på engelsk.

(Tilbageblik. Yuan Zhongfu og Liva ind, de er usynlige for Van).

Van:

Da jeg var lille i Hangzhou, og var begyndt i skolen, så hyrede min far en privatlærer.
I skolen lærte jeg at læse. Den tekst jeg læste for at lære de kinesiske tegn, var enkel og morsom:
”Hønen rejser sig, og kyllingerne rejser sig også. Kyllingerne følger hønen, søger her og søger dér, for at finde noget, som kan spises.”
Det lærte jeg med det samme.

Van (fortsætter):

Men når jeg kom hjem fra skole, så kom privatlæreren, og så skulle jeg lære de gamle kinesiske tekster, som min far havde lært, da han gik i skole.

Jeg forstod dem ikke.

Jeg skulle bare lære dem udenad, mens mine kammerater havde fri.

Yuan: (hvis der i første scene er skabt en illusion af, at det er tolken (Google) der taler dårligt dansk og ikke Yuan - så kan skuespilleren bare fortsætte. Ved andre passende lejligheder kan man vælge at "lege" med tolke- og talemulighederne)

En dag vil du takke mig!

Liva:

Skal han takke dig? (ler) - for hvad? For ikke at få lov til at lege?

Jeg kan godt høre, at dit hoved er fuldt af gamle børnerim og remser.

Hvad kunne din søn bruge dem til?

(hun finder en bog på Van's skolebord - med børneteksterne på engelsk- slår op på sidste vers)

Hvad står der her:

*Diligence has merit;
play has no advantage.
Guard against it;
exert your strength.*

*Flid bringer fortjeneste;
leg har ingen fordel.
Vogt dig for legen;
anvend din selvkontrol.*

Som forsker må jeg hævde, at det er sundt at lege! Det er videnskabeligt bevist !

(synger)

"Jeg kendte en klog gammel vismand som plejed' at si' hvad jeg ved har jeg lært mens jeg leged"

(hun fordyber sig i bogen, går ud)

Van:

Min mor lod mig have fri, så snart der var en mulighed -

(Yuan ryster opgivende på hovedet og trækker sig lidt tilbage. Van træder et skridt frem)

De andre børn kaldte mig "børneflokkens konge". Jeg tabte aldrig en slåskamp.

(Fru Shi kommer ind. Hun har en langsom, trippende gang, man ser, at det er svært at gå.

Hun synger en børnesang i baggrunden og trøster Van på afstand)

Fru Shi:

Du sloges ofte, og du tabte aldrig,

selv om du tit kom hjem med blå mærker og næseblod.

Du var så uartig dengang!

Når du lavede ballade, blev jeg bange.

Jeg var bange for at din far igen ville slå dig.

Han slog hårdt, når han fangede dig i leg med andre drenge,

eller når folk i nabolaget kom og klagede over,

at du havde ødelagt et eller andet.

Jeg kunne ikke forhindre det .

Fru Shi: *(til publikum)*

Nogle gange tog hr. Yuan min søn Sai-chuis lillebror, Fruens søn, den unge Herre Chunyi, med til Hangzhou.

(Yuan, spillet af Wei, har hovedrystende hørt fru Shi. Han går hen til Van. Van forsøger at flygte. Men Yuan fanger Van og tvinger ham til at lægge sig over bordet. Han griber fat i Chunyi - som spilles af Brian - og tvinger ham til at se på, tager lærerens lineal/pegepind og begynder at slå Van. Chunyi søger trøst hos Fru Shi, som også ser på.)

Yuan *(Yuan slår Van):*

Jeg har sagt det til dig 1000 gange, men du lader mine ord gå ind ad det ene øre og ud af det andet! Ja? Du gør du det bare igen! Ja? Igen og igen?
Hvorfor vil du aldrig opføre dig anstændigt!

(til Chunyi spillet af Brian)

Hvis du tager ham som forbillede, kommer du til at få samme behandling!

(Chunyi virker meget bange og bukker for Yuan.)

Fru Shi:

Stakkels Sai-chui, du fik så mange prygl.

Men jeg kunne jo ikke gøre noget, så var Herren også blevet vred på mig.

Din stakkels lillebror blev helt bleg og lammet af forskrækkelsen.

(lader Brian gå)

Yuan:

Men jeg tror på det gamle kinesiske ordsprog: En god søn dannes under sin faders kæp.

Jeg gør det for hans egen skyld.

(Van rejser sig og bukker for sin far, bliver stående med bøjet hoved. Yuan lægger lineal/pegepind og går ud af scenen. Fru Shi ser, at Van ryster det af sig - så går hun også ud. Man hører hende synge).

Van :

Når jeg gik ind i det mørke rum i det lille tempel under Fønixsbjerg, så dannede sollyset, som faldt ind igennem det lille vindueshul, som en stige af guld.

Jeg kunne forestille mig at gå op ad den, ud ad vinduet.

Så var der lyden af klokken fra det store tempel, som hele tiden ringede for den aftenrøde, som brændte på vandoverfladen af Vestsøen.

Det var som om der løb smeltet guld på vandets overflade.

De dage behøvede jeg ikke at kunne noget udenad.

Der var ofte brand i den gamle del af byen, rigtige brande, hvor mennesker indebrændte. Mine venner og jeg så de forkullede døde kroppe ligge på gulvet i huse, hvor tag og vægge var forsvundet.

Van fortsat):

Og så var der floden. En gang, hvor der var oversvømmelse, satte min mor mig i en træbalje, som flød på vandet. Jeg så de bønder, der ikke havde noget at spise, fordi høsten var ødelagt. Men jeg havde min mor, der passede på mig.

(Fru Shi har sunget indtil nu, lyden forsvinder. Van kigger lidt rundt)

Jeg savner hende.

(Lyset skifter. Den anden elev kommer tilbage, lægger bogen tilbage, klokken ringer.)

Den anden elev:

Læreren kommer!

(rejser sig, da læreren kommer ind, bukker, sætter sig)

Van: *(vågner af drømmeriet og finder hurtigt sin plads, bukker, sætter sig)*

(Lærer kommer frem)

Lærer: *(Her taler han kinesisk og vi forstår hvad han siger ud fra Vans svar)*

Her har vi vores nye elev, Van Sai-chiu.

Vil du venligst fortælle lidt om den by, du er kommet til - Shanghai.

Van: *(rejser sig)*

I 1925 havde Shanghai 2,5 millioner indbyggere og bredte sig over 646 kvadratkilometer. Byen er opdelt i forskellige koloniområder. Der er en engelsk-amerikansk, en fransk og en japansk koloni.

Shanghai er en moderne by under vestlig kulturindflydelse, en helt ny by med en meget kort historie.

Lærer:

Og Hangzhou kender du også?

Van:

Jeg er kommet hertil fra Hangzhou. Den ligger 200 km sydvest for Shanghai. Hangzhou er en gammel by med en meget lang historie. Engang var Hangzhou Kinas hovedstad; det var under det sydlige Song-dynasti (1127-1279) efter den moderne tidsregning.

*Fulgt af Song og Qi,
derefter Liang og Chen,
de er de sydlige dynastier
med hovedstad ved Jinling(Nanjing)*

Lærer:

Og dine forældre?

Van:

Min far, Hr. Yuan, er vokset op i Hangzhou. Her har han en jernvarefabrik, en silkeormfarm og et silkevæveri. Jeg er selv født i Hangzhou i 1912.

Efter min grundskole kom jeg på Huilan-skolen, eller på engelsk "Hangchow Wayland Academy", og derfra til gymnasiet ved Zhijiang universitet, eller på engelsk "Middle School Attached Hangchow University".

Her for nylig tog min far mig med til Shanghai.

Her bor jeg hos min far, min lillebror, og Fru Peng, min "store moder".

Min mor, fru Shi, blev i Hangzhou.

Her begyndte jeg på denne skole: High-Middle School Attached to HuJiang University.

(bukker, sætter sig)

Lærer:

Nu har vi lært vores kammerat Van lidt at kende. Nu er det tid til idræt.

(Lyset skifter) Brud med gymnastik?

RETUR TIL PUBLIKUM 1.

Bestyrelsesformanden:

(skal forvandle sig fra skoledrengen Van, der lige har fået prygl, til Bestyrelsesformanden)

Vi må vist konstatere, at det spøger?

Den økonomiske udvikling har afgørende betydning for alle mennesker - også på dem, som ikke har mulighed for at påvirke den. Det "spøger" også i de økonomiske teorier, som ligger til grund for eller som skal legitimere det, der sker - eller som skal forklare hvorfor man hellere skulle gøre noget andet.

At menneskers tilgang til fødevarer og rent vand er grundlæggende i al økonomi, det ser det sommetider ud som om man glemmer. Men det er altså det, som fødevarerindustrien lever af.

Mens stamfaderen til Daloon dynastiets grundlægger leder efter sin søn, skal jeg prøve at påvise nogle af de faktorer, som gør det svært til umuligt at starte en virksomhed som Daloon i dag, og som gør, at vi - som etableret virksomhed - alt for let får røde tal på bundlinjen.

Men først kan vi se hvordan en lille virksomhed så ud i begyndelsen af 1900tallet.

(Scene 3, fortsat)**b) Silkeormfarmen i Hangzhou, 1929**

(Hangzhou omkring 1929, Rosa Sand Michelsen spiller medarbejderen, som rydder skolebordene væk/stiller dem sammen til et arbejdsbord. Van trækker en cykel op på scenen.)

Van: God dag, Tante, her kommer jeg med cyklen, tak for lån!

Medarbejder: *(familier - har kendt ham fra han var lille og ikke havde så høj status ...)*

Ja, tusind tak!

Nu er du da nærmest blevet voksen?

Går det godt i Shanghai? Har du ferie?

Van:

Nej, min skole er lukket. Lærerne strejker i protest mod Japans angreb i det nordlige Kina, og fordi regeringen ikke rigtig har gjort noget ved det.

Der er virkelig mange demonstrationer i Shanghai nu.

Min far var bange for, at jeg skulle få problemer, og derfor ville han have mig til Hangzhou.

(han bukker, giver medarbejderen et brev)

Medarbejder: *(bukker lidt forbauset, tager brevet, åbner det, læser, ser op, skifter indstilling til Van, bukker let)*

... for at give en hjælpende hånd?

Van:

Min far vil gerne have, at jeg får nogle praktiske erfaringer.

Medarbejder: *(bukker, giver Van brevet tilbage)*

Det er også rigtigt, Unge Herre, De skal jo en dag overtage Deres Fars forretninger.

(Medarbejderen ud af scenen. Henter en kasse med små hvide æsker/poser og stiller den ved Van, bukker let - går ud)

Van *(begynder at sortere de små poser og lægge dem i større æsker med forskelligt antal i hver. Han konfererer med en liste):*

Skal jeg? *(trækker på skuldrene)* Jeg er glad for at være her, i hvert fald er det bedre end at læse lektier hele tiden.

Men jeg var med på gaden een gang. Det at gå der i Shanghai og demonstrere sammen med mine kammerater, det er ...begejstring ... at jeg kan gøre noget for mit land....

Men min far ønsker ikke, at jeg er med til den slags. Jeg kan se det.

Han synes ikke, at det var forkert.

Det er ikke det samme som når jeg gør noget forkert og han bliver vred og straffer mig.

Han er måske endda lidt stolt af, at jeg var med i demonstrationen.

Jeg skal bare ikke gøre det igen.

Medarbejderen: *(kommer frem med flere poser/æsker, tager dem, som Van har ordnet. Bukker)*

Den unge Herre forstår sikkert, at han er for ung til at blande sig i politik.

I hans alder bør han sørge for at erhverve sig nyttige kundskaber.

Herren har bygget sine store forretninger og virksomheder op ud af intet.

Han forventer, at De, Unge Herre, kan tage over og gøre dem endnu større.

(Medarbejderen bukker)

Van: *(bukker for medarbejderen som er på vej ud med de færdige æsker, Van begynder på den nye portion)*

*Skab dig selv et navn;
ær din fader og moder.
Lad lyset skinne på dine forfædre,
Bring velstand til dine efterkommere.*

Jeg kommer heller ikke til at svigte min far.
Min far indfører ny teknologi på sine fabrikker, han tager sig godt af sine ansatte.
Han er en god arbejdsgiver og han vil, at Kina skal gøre fremskridt og blive en stærk nation.
(Tager nogle af de små poser frem og går ud til publikum)

Se disse silkeormsæg. De blev fremavlet sådan, at puppen kan spindes til en lang, stærk silketråd, som kan behandles med ny japansk silketeknik.

Jeg bringer dem ud til de mange medarbejdere, som har det som hjemmearbejde.

De passer på æggene, de skal ligge i en temperatur på 20-25 grader, så kommer der larver ud af æggene og siden skal larverne fodres med morbærblade.
Larverne skal passes omhyggeligt, indtil de forpupper sig - så henter vi dem og koger dem, og så kan vi spinde silken. En enkelt larve kan give 800 m tråd, 10 af disse tråde spindes til tråde, som giver en stærk, blød silke -
De kogte larver kan man spise ... ..

(går tilbage til scenen. Stiller æsker i en kurv på cyklen, trækker af sted med den for at fordele de små pakker, går ud. Imens Yuan taler, ordner han og medarbejderen fortsat små poser/æsker og Van kører dem ud. Mens Van cykler, ser han sin barndom i tilbageblik)

Van: *(tilbageblik)*

Ved bjerget på den nordvestlige side af Vestsøen er der en lille skov med morbærtræer.
Der var jeg tit, da jeg var lille.
Inden jeg kom i skole, og når min far ikke var her, kunne jeg lege så meget jeg ville.
Jeg klatrede i træerne og fik støv og mudder i ansigtet.
Jeg fløj mine drager fra tagene på de lave huse, og kom til at træde tagstenene i stykker .....

Når far skulle komme, kunne jeg ikke komme ud og lege.
Jeg skulle øve mine vers, og hvis jeg ikke kunne skrive tegnene ordentligt, så måtte jeg række hænderne frem, så han kunne slå mig med linealen.
En onkel fra nabolaget drillede mig tit: "Din far kommer hjem, så får du strammet dine knogler." De sagde, at jeg kun var artig når min far var i nærheden.
Det var jeg jo nødt til.
(kører videre)

Yuan: *(kommer ind, sætter sig med ryggen til publikum og ordner poser og æsker. Taler med medarbejderen, som netop har bragt en ny stabel ind)*

Jeg tror på den gamle kinesiske visdom, at der kommer gode sønner ud af en streng opdragelse.
(når spilleren sidder med ryggen til, kan man måske bruge "tolken" anderledes - men verset kan man jo igen fifle med, hvis man vil. Det må bare ikke blive mekanisk)

Yuan (fortsætter);

*I tidligere tider valgte Mencius' mor
et sted at bo.*

*Da hendes barn ikke ville lære,
klippede hun vævens trendtråde over.*

Mengzis mor flyttede hele tiden med sin søn, for at han skulle være et sted, hvor det var godt for ham at være. Til sidst blev Mengzi den hellige Mengzi.

Jeg forventer ikke, at min søn skal blive en stor skikkelse som Mengzi, men i det mindste skal han blive en, som ikke skuffer sine forfædre.

(Medarbejderen går ud efter at have smilet og bukket. Yuan taler videre med sig selv)

Derfor fik han også privatundervisning.

Den gamle lærdom er god og nyttig.

... Og efter at skolen måtte fortælle mig, at han havde ... *(kan næsten ikke komme videre, checker at medarbejderen ikke lytter)* ... havde givet Rektor en lussing .... slået en lærer....
(ryster på hovedet, slår i bordet)

(med eftertryk og fra spilleren selv,)

Sai-chiu var udisciplineret, hans mors forkælelse og blødsødenhed ville have ødelagt ham.

Min første søn, hans lillebror, er jo desværre svagelig ....

(Medarbejderen ind med en ny stabel)

Yuan (fortsætter):

Sai-Chiu kan give mig bekymringer, men somme tider kan jeg godt være stolt af ham,

- han har forstået, at han kommer til at gøre noget godt for sig selv, for sin familie og for vores land.

Usleben jade

kan ikke bruges.

Et menneske, som ikke har lært

kan ikke kende retfærdighed.

Jeg har skrevet til mine gamle venner og bedt dem om at hjælpe med at arrangere et studieophold i Japan, når han er færdig med gymnasiet.

Jeg har selv studeret i Japan - Jura - og lært meget.

(viser en silkeormepose frem for at understrege sit argument)

I Japan ved man, hvad fremskridt er - i Kina hænger man fast i det gamle.

(Medarbejderen nikker, bukker og går ud. Yuan arbejder videre under det følgende)

Yuan (fortsætter):

Det er utåleligt, at Japan hele tiden skal true og angribe Kina. Men alligevel synes jeg, at det er vigtigt, at vi kinesere skal tage ved lære af den japanske videnskab og teknologi. Vil man besejre en stærk fjende, må man lære af ham.

(Liva kommer ind, hun har en pose med, som hun lægger på bordet, og en papirdrage som hun prøver at få op og flyve)

Yuan:

Jeg gjorde det, der var bedst for ham.

Liva:

Du valgte at gøre det, som du mente var det bedste for ham. Du kunne ikke vide noget om det. Den distinktion må en forsker ikke glemme.

Jeg fik muligheden for at vælge selv. Det vigtigste må vel være, at hver enkelt person får mulighed og plads til at træffe sine egne valg? At ansøre og inspirere i forhold til den enkeltes interesser?

Yuan:

Egne valg? Hvorfor dette fokus på individet? Sai-chiu var et barn - nå ja - en ung mand. Hvor havde han været uden min forsørgelse? Uden at jeg havde kymret mig om hans uddannelse og betalt hans rejse til Danmark?

Det var en stor byrde for mig - at jeg ikke var i stand til at holde kontakten og sørge for ham, at jeg ikke kunne få ham hjem til Kina igen - på grund af de krige, som kom til at bestemme vores liv, selv om jeg i bund og grund føler, at jeg hverken havde lod eller del i dem - og i hvert fald kun tabte på dem....

Liva:

Jeg må indrømme, at jeg bliver mere og mere klar over, at der er mange valg, som indirekte er truffet for mig. At jeg ville være biokemiker - arbejde med fødevareproduktion - det kan næsten kun være en "arv" fra Daloon.

For mig begyndte det hele med at jeg faldt over en gammel kinesisk opskrift på en pille, der kan kurere sult.

Det er en unik kombination af urter som man koger i lang tid, derefter kan man, når man har indtaget denne pille, "nyde og drage næring af et væld af naturens gaver" - såsom græs, blade eller bark. -" i det hele taget alt levende vil kunne nedsvælges og personen vil finde velbehag der". Og uden "vanskeligheder med fordøjelsen".

Det fik mig til at tænke over, hvordan man kunne skabe et næringsmiddel som gav et menneske præcis det, som var nødvendigt og tilstrækkeligt.

Daloon var slet ikke en del af dine planer - vel? Silkeorm kan spises - OK - men det var ikke derfor, du havde dem - de kogte, ristede larver var et biprodukt ... *(hun byder Yuan af posen og tager selv en)*

Yuan:

Min søn lærte sine vers som en god kinesisk søn, han gjorde hvad han blev bedt om, og der kom et godt resultat ud af det - er det ikke det vigtigste?

(De forlader scenen, papirdragen bliver liggende. På bordet står en stabel æsker parat til at blive bragt ud.)

Van: *(kommer ind med cyklen, ser sig lige om, om der er nogen, finder papirdragen - undrer sig, men lægger den fra sig og begynder at læsse æskerne i kurven. Han taler til publikum)*

Jeg var ellers ikke bange for noget, men når far kom, var jeg bange.

Han kom kun tre, fire dage hver måned.

Dengang ønskede jeg altid, at han ville blive i Shanghai og aldrig komme hjem til mor og mig. Hvorfor kunne han ikke lade mig være i fred?

Jeg tænkte tit, at hvis jeg havde et barn, så ville jeg give det barn den største gave: at lade det være i fred, sammen med sin mor!

(kører videre på cyklen)

Men nu forstår jeg godt, at alt det, han gør, gør han for min skyld, for at sikre, at jeg kan få en god fremtid.

Jeg vil også gøre mit bedste.

Jeg svigter ikke fars forventninger.

Men han behøver ikke at vide, at min mor hele tiden er her i hjertet hos mig.

(Van kører ud - lyset skifter)

RETUR TIL PUBLIKUM 2

(Van skal igen forvandles)

Bestyrelsesformanden:

Yuan Zhongfu ville have sin søn ud i verden - en verden der er meget anderledes end den vi kender.

Globalisering er det begreb vi i dag hæfter på, når lande som Thailand, senere Vietnam, Kina og Indien producerer fx snackprodukter til meget lave priser, hvor vi slet ikke kan være med.

Vi tænker ikke på outsourcing. Vi har to produktionssteder, et her og et i England, det kan man ikke bare tænke væk, og så er de der ikke mere. De er der, og de kræver deres omkostninger, så de skal holdes i gang.

(BF bliver igen til Van -)

(Scene 3, fortsat)

c) Japan-Danmark 1930-35

(Shanghai omkring 1930. Yuan og Van kommer ind. De sætter sig og spiser et måltid sammen. Faderen fisker med spisepindene de gode bidder op og giver dem til Van. Van får lov at drikke en snaps)

Yuan:

Som jeg sagde til dig, vil du blive hentet af min ven ved kajen. Men du må passe godt på den adresse, jeg gav dig - for en sikkerheds skyld!

Van:

Den er i min taske, og jeg skal ikke tabe den.

Jeg er helt klar til at rejse i morgen. Her er min kuffert, og så tasken her.

Yuan:

Du må passe på dig selv. (*sukker*)

Nu opfører det japanske militær sig også utroligt provokerende.

Van:

Da du studerede i Japan dengang - var det ikke svært at studere jura i Japan og på japansk?

Yuan:

Jo. Det var hårdt. Men jeg var heldig, at jeg havde en god professor, også nogle gode japanske skolekammerater.

Van:

Jeg skal først lære sproget ...

Yuan:

Ja. Du skal ikke læse jura. Der er ikke nogen fremtid i en politisk karriere i Kina, hvis man er et anstændigt menneske. Du må hellere tage et praktisk fag, fysik eller kemi, og så bruge din viden i industri-sektoren eller i landbruget i Kina.

Van:

Jeg håber ikke, at japanerne vil fortsætte deres krig mod Kina. Men hvis de gør, så må jeg også kæmpe for mit fædreland ...

Yuan:

Nej, nej, Sai-chiu! Det er forkert at tænke sådan! Du må overhovedet ikke have sådanne tanker. I Japan skal du koncentrere dig om at studere.

Du må slet ikke beskæftige dig med nogen form for politisk aktivitet.

Du skal ikke skabe problemer for dig selv!

Van:

Ved dimissionen sagde vores rektor, at det er enhver kinesers pligt at kæmpe for vores land og gøre vores nation stærk...

Yuan (*vred og bestemt*):

Du skal studere flittigt og skaffe dig viden og videnskabelig metode.

Når Kina er svagt og taber sine krige, så er det fordi vi har en ringere teknologi.

Du må ikke bringe dig selv i fare, så kan du ikke hjælpe dit land !

Van:

Nej, nej. Jeg vil kun studere! Det er helt sikkert!

(*Van bukker ærbødigt for sin far. Han bærer kufferten ud af scenen, bange for pryd*)

Yuan: Nu bliver jeg rigtig bekymret. Er det en god ide at lade ham rejse til Japan?

Liva (*kommer ind*):

Nu ved vi jo, hvad der senere skete - Verden var på randen af den mest omfattende og frygtelige krig, vi endnu har set på Jorden. Det kunne du ikke vide - fra dit perspektiv var krige noget der kom og gik, så tilpassede man sig sejrherren og livet kørte videre som før.

Efter at atombomberne blev kastet over Japan, er krig ikke længere noget, man kan tabe eller vinde.

Du ville gerne, at Kina skulle vinde krigen mod Japan. Sai-chiu ville ud og slås selv.

Jeg er i gang med en anden opgave - en kamp mod sulten. En udvikling af de måder, vi som mennesker rent ernæringsmæssigt kan overleve på. Hvis jeg bringer mig selv i fare, kan jeg ikke hjælpe jordens befolkning. Jeg håber, du har tænkt dig om, inden du tog mig med på denne rejse?

(Begge ud. Lyset skifter.)

(Tekst til orientering/skilt eller voice over, som på side 27:)

1894–1895 den 1. Kina-Japan-krig, som Kina taber.

1895 Japan invaderer Taiwan.

1900 Japan indgår i "ottenationsalliancen" som besætter Beijing.

1911 Den borgerlige opstand mod Qing-dynastiet.

1912 Den kinesiske republik etableres med Sun Yat-sen som leder.

1914 parlamentet opløses

Japan angriber og erobrer den tidligere tyske koloni Tsingtao.

1825 Sun Yat-sen dør.

1926 Der er reelt borgerkrig i Kina mellem Nationalister og Kommuniste

1927. De kommunistiske fagforeninger i Shanghai bliver slået ned af nationalister med støtte fra en mafia-organisation.

1927 Regeringen flytter til Nanjing

1928 Jinan-begivenheden, den japanske hær angriber Jinan og nedslagter over 6000 kinesere.

1931 Japan erobrer Manchuriet.

1932 Den japanske hær angriber Shanghai men bliver drevet tilbage

1933 Kina forsvarer sig mod Japan ved den kinesiske mur.

1934-35 "Den lange march" - de kommunistiske tropper er omringet af den nationalistiske regerings tropper og undslipper ved en lang bevægelse fra det sydøstlige til det nordvestlige Kina med store tab af menneskeliv.

1937–1945 den 2. Kina-Japan-krig/2. verdenskrig.

Van: (*står med et brev fra Yuan, læser og kommenterer*)

Far skriver: "Du er ikke glad for at være i Japan".

- Nej. Jeg er ikke glad for Japan.

(Van læser videre)

"Det vil ikke være godt at lade dig blive. Jeg har spurgt mig for.

Du skal komme hjem, og jeg vil så lade dig rejse til Danmark - det vil gavne din fremtid og være vigtigt for dit land".

Van:

Danmark - hvor er det? hvad er det?
(lysskift)

Van:

(Van sidder i toget på vej med den transsibiriske jernbane. Van skriver til sin fætter og læser brevet højt imens)

"Ærede Fætter

Det er ærgerligt, at du ikke kunne tage med. Min far kunne ikke overtale din mor.

Din far mente, det var en god ide, at vi begge rejste. Men din mor syntes ikke, der var nogen mening i, at man rejste så langt væk fra Shanghai til et lille bitte land, som ingen kineser vidste noget om - for at studere landbrug".

Det er mærkeligt at skulle så langt hjemmefra. Jeg lægger et brev til min mor i Hangzhou inden i dette brev og beder dig venligst om at sende det til hende, så hun kan vide, at jeg er i god behold.

Jeg er glad for, at jeg ikke længere er i Japan.

Det værste ved at være i Japan var vores lærere. De slog eleverne hver dag, og det var ikke kun lærerne, som slog. Eleverne blev også sat til at prygle hinanden, hvis de kom for sent til timerne. De var nogle *hundan*, ja, de var nogen røvhuller - allesammen.

Jeg fik næsten ingen gode venner.

Selvfølge ville min far ikke have at der skulle være problemer.

Men egentlig mener jeg, at kommunisterne har ret på mange måder ...

Vores lærer på gymnasiet snakkede tit om det.

Det er kommunisterne, der gør modstand mod japanere.

Nu er jeg også voksen og ikke længere bare en dreng, der laver ballade.

Jeg tænker også på, hvordan man kan gøre vores land stærkt.

Men husk nu det med brevet, ikke? Ned med Japan!

(lysskift)

Van: (kommer frem med en kuffert i hånden)

Nu er jeg igen i et nyt land. Og om nogle dage endnu et nyt land.

I Kina er europæerne ikke altid venlige overfor kinesere.

Man ser ned på os, fordi vi er en svag nation.

Men her, hvor jeg er på vej til Danmark, er alle venlige.

Man er nysgerrig og vil gerne høre hvad jeg vil studere.

(En nazi-melodi spiller i baggrunden, og det lyder som om nogle medlemmer af Hitler-Jugend marcherer forbi på gaden. Van ser sig omkring med et fascineret ansigtsudtryk)

Da jeg var i Shanghai, kunne jeg tit høre folk tale om den gode tyske kvalitet. Nu her, - det lyder fantastisk - stærkt og smukt!

Måske er det derfor, at Tyskland vokser, og at den kinesiske regering gerne vil arbejde sammen med Tyskland?

Ligesom de fleste kinesere synes jeg at det er godt at lære noget af tyskerne. Jeg har hørt, at den kinesiske hær vil importere tyske stålhelme, og at regeringen har opbygget et Kina-Tyskland samarbejde. Jeg håber at det tyske udstyr kan hjælpe kinesere til modstå japanerne.

(nogle skud knalder i gaden, ruder knuses, skrig)

Van *(fortsætter):*

Men jeg hørte også folk tale om, at japanerne også samarbejder med tyskerne...

(Togets dampfløjte hylér)

Jeg er glad for, at jeg er kommet til Danmark.

(Dansk sang ? "Langt højere bjerge...." Højskole?)

(Van forlader scenen, Yuan og Liva kommer ind)

Yuan *(gribes af fortvivlelse):*

Jeg er kineser, og som kineser forstår jeg sønnens liv som faderens plan og ansvar. Hvad ville jeg have sagt, hvad ville jeg have gjort, hvis jeg havde vidst, at jeg aldrig skulle se ham igen?

Liva:

Du betragtede din søn som en brik i dit spil. Men da spilleren ikke længere kunne føre brikken, så begyndte den at gå selv! Og det kunne den jo så også? Så egentlig kunne han igen blive den hæmningsløse og nysgerrige dreng som han var dengang i Hangzhou.

Han kaster sig ud i det - og der opstår de nye erkendelser og de nye muligheder!

Han følger sit eget hoved, som et uafhængigt, frit menneske - en forsker - kan gøre det.

Yuan:

Hm. Hørte jeg forkert? "et uafhængigt frit menneske" ...

Var du ikke selv opmærksom på, at du aldrig havde haft problemer med penge? Og at du godt vidste, hvor de kom fra?

Omstændighederne gjorde, at jeg ikke kunne forsørge min søn, sådan som jeg havde tænkt det.

Han måtte forsørge sig selv, låne penge. Lånte penge skal betales tilbage. Det gjorde mig bekymret, - som god kineser må man gøre sit bedste for ikke at skylde andre noget. Hvis man er ligeglad med sin gæld, så er man et uansvarligt menneske.

Jeg ville hellere have, at det var mig, der lånte penge til hans ophold, end at han selv lånte penge.

Et "uafhængigt frit menneske"- det er en illusion. Du kan heller ikke gøre dig fri af dit universitet eller af dine investorer - hvor mange headhuntere, der end er efter dig, hvor stor en gage, de så tilbyder dig - de vil altid tage sig betalt med din frihed.

RETUR TIL PUBLIKUM 3.

Bestyrelsesformanden: (*har stået og lyttet til dem:*)

Frihed og afhængighed - åh ja.

For forbrugeren handler det om at fylde noget på en tallerken.

I DK er der 2,5 mill. forbrugere - vi kalder dem disponenter, for der er ikke ret mange af dem, der siger: "Nu går jeg ned og handler ind, og i dag skal jeg ha' forårsruller og ikke noget som helst andet" - nej - de disponerer ud fra dagens udvalg, dagens tilbud og det, de lige får lyst til.

Som fødevarerproducenter bestemmer vi ikke særlig meget. Detailhandlen er styret af tre instanser: Coop, Dansk Supermarked og Dagrofa. Og uanset hvilken kategori af varer, der er tale om, om det er frugt og grønt eller dybfrost, vin eller chokolade, så er det de tre, der bestemmer mellem 80 og 90 procent af udbuddet i danske forretninger.

Deres dagsorden er, hvad der er godt for dem. Diversitet betyder for dem større udgifter til lagerføring og levering. Leverandørerne betyder ikke noget. Hvis en er ved at dratte ud over kanten, står en anden parat til at tage pladsen.

Det påvirker styrkeforholdet, og det går jo så kun, fordi der er en overflod af varer i Vesteuropa. Vi kan smide væk, fordi der er nok at tage af. Og det er paradoksalt i forhold til den globale situation.

(Scene 3 , fortsat)

d) Breve og en verden i krig 1935-49

(Yuan kommer frem på den anden side af scenen og ser i retning af Van.

Han tager sin pensel frem og skriver. Postbudet og Fru Peng spilles af Rosa Sand Michelsen)

Yuan:

Nu må du stå på egne ben og finde ud af hvad du skal studere i et fremmed land.

(Yuan folder brevpapiret og stikker det ind i en kuvert. Postbudet kommer ind. Yuan afleverer brevet til postbudet, betaler og går så ud af scenen.

(Lyset skifter. Postbudet går til anden side af scenen og banker på en dør. Van kommer på scenen, postbudet giver ham brevet, Van bukker, postbudet lytter nysgerrigt, Van åbner brevet og læser højt)

Van:

"Jeg har sendt 200 yuan, og jeg håber at du snart får dem, så du kan bruge af dem. Du skal finde ud af hvordan det forholder sig med den danske uddannelsespolitik. Hvis man kun skal lære sproget, kan det jo ikke betale sig. Men du kan prøve at læse et semester.

Når du skal bruge så mange penge, skal du også være samvittighedsfuld og læse flittigt.

Det er det afgørende for mig, men du må selv vurdere.

... jeg vil være tilfreds, hvis du studerer alvorligt og flittigt. Det er, hvad jeg forventer af dig".

(Van gemmer brevet i kuverten, stikker det i sin lomme og går ud)

Postbudet:

Sådan var det, at Van kom til Danmark. Og meningen var, at han skulle lære noget, som både kunne gavne et nyt, fremskridtsvenligt Kina og give ham en god fremtidig karriere i dette Kina.

Faktisk er der ganske mange ting, som Van er begejstret for og som Yuan bliver interesseret i, efter at Van i sine breve har fortalt ham om sine oplevelser.

Van kommer først på den internationale højskole i Helsingør. Her møder han et miljø, der åbent diskuterer kommunisme, fascisme og verdenssituationen i almindelighed. Derefter får han et praktikophold på en gård på Lolland, så kommer han på Fyns Stifts Husmandsskole, så igen praktik på Blangstedgård ved Odense, så et kort arbejdsperiode på Aksel Olsens planteskole i Kolding, og så endelig bliver han indskrevet på Askov Højskole.

Det er nemlig ikke bare landbrugsvidenskab og biokemisk viden, som Van bliver interesseret i, og som Yuan mener, kan være gavnligt for Kina ..

(Van kommer ind med et brev, som han giver til postbudet)

(Postbudet går over på anden side af scenen og banker på. Yuan kommer frem, modtager et brev og læser med begejstring. Postbudet forsvinder.

Brevet indeholder et foto som Yuan studerer omhyggeligt, så kalder han på fru Peng, som også ser det. Mens fru Peng viser fotoet rundt til publikum, læser Yuan brevet højt for sig selv, voice over med Vans stemme)

Van:

Til min ærede fader og moder, jeg har med respekt, knælende, læst jeres ord i brevet sendt fra Hangzhou. Jeg ved nu, at I har et tilfredsstillende og godt helbred, og at hele familien er tryk. Med trøst lytter jeg til rådet, at jeg skal bruge ordene omhyggeligt og korrekt, og sønnen vil i fremtiden stræbe efter det, at bruge ordene efter at have forstået dem rigtigt, især at undgå fejl, når jeg skal sammenstille de færdige sætninger.

Sidste uge modtog sønnen ambassadør Luo og arrangerede hans tur til Norge.....

Sønnen håber at når hr. Huang Tianshuo d. 12. denne måned kommer fra Guangdong med skib til Shanghai, hvorfra han skal videre til Beijing, vil han rapportere noget.

Om sønnen i fremtiden skal sætte sig ind i politik eller i landbrug, har sønnen endnu ikke besluttet sig for....

Hvad angår schweitziske ure og deres teknik er det vanskeligt, på dansk findes der ingen bøger herom. Måske kan sønnen finde nogle tyske bøger derom, og derefter låne dem. Sønnens tysk er nogenlunde godt nok til at kunne læse. Når sønnen har lånt og læst bøgerne, vil sønnen studere det og så fortælle...

Den svenske skole for planteavlsforbedring har et meget højt niveau. Sønnen kan forsøge at komme ind. Men da sønnen nu mangler erfaring, hvordan skal sønnen så kunne forstå deres undervisning? Og derfor vil sønnen helst i maj og juni først praktisere på FDBs Planteavls-laboratorium, og så komme til den svenske skole bagefter....

Lige nu er landskabet i Danmark dækket af sne og det er meget smukt. Sådan noget er meget sjældent i det sydlige Kina. I midten af januar blev sønnens helbred angrebet af kulden her og sønnen var lidt utilpas. Nu hvor det er ved at være forår, er der stadig udsigt til sne i himlen. Jeg ved ikke om det bliver varmere i midten af marts..

Van (fortsat):

I februar har jeg brugt 206 kroner, og deri er ikke medregnet transport- penge til København, for at hilse den nye kinesiske ambassadør velkommen (det kostede 25 kroner). Nu har jeg 342 kroner tilbage. Hvis der ikke kommer nye overførsler i den kommende tid, kan sønnen jo sagtens bede Hr. Luo om at finde et arbejde til sønnen. Men det er selvfølgelig også den sidste udvej. Her vil sønnen bare rapportere det til jer og bede for jeres lykelige og sunde befindende. Sønnen Sai-chiu kowtow'er.

Yuan: (sætter sig og skriver. Stemme voice over. Fru Peng løber ud)

Jeg har læst dit brev. Jeg er glad for at høre om forholdene i det land du lever i nu. Det danske sygekassesystem er virkelig godt. Det afspejler hvad en regering som den danske betyder for folk.

En sådan regering sørger for velfærd for folk. Den gør noget positivt, som gør livet nemmere og som fremkalder folks kærlighed til regeringen, som de betragter som deres egen. I vores land er regeringen ligeglad, og man kan se helt bort fra en sådan velfærd. Mere er der ikke at sige om det.

Næste gang, du skriver brev, må du skrive datoen fra det brev, du får fra mig, så bliver det lettere for mig til at holde styr på det.

(Yuan folder brevpapiret og stikker det i en kuvert. Postbudet dukker op igen og tager brevet)

Yuan (fortsætter med at skrive, tale er voice over)

Her har jeg nogle skjorter, og du kan sælge dem i Danmark med denne pris.

Skal jeg sende flere til dig? så du kan sælge dem til bekendte i Danmark og så bruge pengene til at købe bøger for.

(Yuan folder brevpapiret og stikker det i en kuvert. Postbudet dukker op igen og tager brevet)

Yuan (skriver videre):

Vi har talt om køer og mælk i det sidste brev. Nu har de fået nogle udenlandske køer, og de vil gerne forbedre produktionen af dåse-mælk og smør. De håber også at du hurtigt kan komme hjem og planlægge tingene sammen med dem. Deres familie har købt en masse jord for at øge mejeriproduktionen.

(Yuan folder brevpapiret og stikker det i en kuvert. Postbudet dukker op igen og tager brevet)

Kan du også hjælpe med at spørge om, hvad man bruger til at lave skosværte, og hvordan man laver det. Det er en ven, der har bedt mig at spørge dig om det, da han vil lave noget håndværk med skind.

(det følgende kommer måske fra ham selv og ikke som voice over?)

Jeg har sagt det så mange gange til dig, at du skal skrive til mig i det mindste hver anden uge - et brev eller et postkort. Har du glemt det ?

(Yuan folder brevpapiret og stikker det i en kuvert. Postbudet dukker op igen og tager brevet. Yuan skriver videre))

I den senere tid har jeg brugt mange kræfter på at finde noget dyrkbar jord i et område mellem Jiangsu og Zhejiang provinserne, hvor der er lettere trafiktilgang. Hvis det lykkes mig, kan du bruge den til at lave en modelfarm for eksperimenter. På den måde kan du gøre dit bedste, når tiden er kommet.

(Yuan folder brevpapiret og stikker det i en kuvert. Postbudet dukker op igen, afleverer et brev fra Van og tager brevet. Går ud. Yuan åbner, læser og begynder igen at skrive voice over)

Yuan *(fortsætter):*

Jeg har læst dit brev fra d. 19., og jeg har også fået din oversættelse af øl-bryggeriets metode. En af mine venner bad om det og fik den med, så han kunne studere det. Vi håber at du kan fortsætte med at oversætte og gøre det færdig, så han kan komme i gang med at brygge øl. Man har fortalt mig, at man kan starte et bryggeri, også med en meget lille kapital, og på den måde kan man have øl-bryggeriet som familie-industri. Er det rigtigt, at det er sådan i Danmark, kan du også undersøge det ?

(Yuan folder brevpapiret og stikker det i en kuvert. Postbudet dukker op igen og tager brevet. Lyset på Yuan og Fru Pengs side dæmpes. Postbudet går til Vans side og forsvinder i mørket)

(Tekst til orientering/skilt eller voice over)

- 1937 Japan angriber Kina
- 1938 Van optages på Landbohøjskolen
(1940 Fru Peng dør)
- 1940 Tyskland besætter Danmark og Norge
Van består eksamen som agronom
- 1941 Tyskland angriber Sovjetunionen,
- 1941 Japan angriber USA Pearl Harbor
(1942 Fru Shi dør)
- 1943 Danmark må opgive samarbejdspolitikken med Tyskland
Van indskrives til licentiatstudiet
- 1945 Fred - Atombomber over Japan
Van får godkendt sin licentiatafhandling (phd)
(Vans ægteskab i Danmark).
- 1946 Borgerkrig i Kina
- 1949 Folkerepublikken Kina etableres

(Yuan sidder nu på sin side og skriver brev)

Yuan: *(voice over)*

Den artikel om svineavl, du sendte, har jeg givet til Sinan. Han har afrundet den og udgivet i avisen. Den blev offentliggjort, kun for at gøre dig kendt og skabe dig bedre status. Men samtidig nævnte du overhovedet ikke det, som jeg gang på gang skriver til dig, at du skal skrive og sende en del artikler om landbrug og den slags, så jeg kan få dem udgivet i forskellige aviser. Du har ikke svaret på det, og du nævner det ikke. Hvordan kan det være at du indtil nu stadig har den dårlige egenskab og dårlige vane ikke at lytte til hvad jeg siger?

Japan vil komme til at invadere hele Kina, og den kinesiske regering vil ikke kunne stille noget op.

Nu er du i Danmark, hvordan omgås danskerne kinesere, og hvordan behandler de dig som person?

(Yuan fortsætter med at skrive, her kommer teksten fra spilleren selv)

Yuan (fortsat):

Du skal ikke tænke på at planlægge din hjemrejse, før krigen i Kina er afsluttet. Hvis du var i Kina nu, ville livet blive svært for dig, nu er trafikken også blokeret overalt.

(Yuan folder brevpapiret og stikker det i en kuvert. Postbudet dukker op igen og tager brevet. Lyset på Yuan side dæmpes. Postbudet går til Vans side, men standser på midten af scenen)

Postbudet:

Ja, der er krig i Kina! Selvom det kinesiske militær bruger det tyske udstyr, tysk træning og teknik til at gøre modstand, og selvom det faktisk holder et stykke tid, kan Kina ikke forhindre den japanske invasion.

Endelig har Tyskland, som den kinesiske regering var så fascineret af, valgt Japan som sin allierede, og tyskerne udleverer militære efterretninger om Kina til japanerne.

I 1937, mens Van læser på Askov Højskole og studerer andelsbevægelsen og sygekasseordningen, angriber Japan Kina.

Den 9. november 1937 taber Kina slaget om Shanghai og japanerne besætter byen.

(postbudet trækker breve op af tasken og "sender" dem, der lyder skud - postbudet falder. Yuan kommer ind og trækker postbudet ud, i stedet skubber han Liva ind på scenen og giver hende postbud-kasketten på og et stykke papir i hånden)

Liva som postbud:

Vans "Overmoder" fru Peng, dør i 1940, I 1941 trækker Japans angreb på Pearl Harbor USA ind i krigen, Vans "Egen mor" dør i 1942, og Vans far gifter sig derefter med Zhang Qiming, Vans "Stedmoder", som kun er 6 år ældre end Van og uddannet som kemiingeniør.

(Der skydes igen, Liva som postbud løber ud)

Yuan fortsætter med at skrive, voice over):

Hvis det kommer til sammenstød, kan man blive dræbt af japanerne.

Derfor skal du heller ikke skrive noget vredt eller anti-japansk i dine breve; det vil ikke forandre virkeligheden.

Med hensyn til dit studie, så skal du bestå, men du behøver ikke at være den bedste: De ydre omstændigheder er en forhindring for dig, og du skal ikke anstrenge dig så meget for at blive en af de bedste, at du skader dit helbred.

(Postbudet kommer frem igen, nu i en anden uniform, eller udstyret med et rødt tørklæde eller lignende, tager brevet og lægger det i sin taske)

Postbudet:

Tiden går. II verdenskrig afsluttes og der er fred i verden - næsten. For i Kina fortsætter borgerkrigen mellem nationalistler - Chiang Kai-shek - og kommunister - Mao Tse-Tung.

Van: *(har fået brevet fra postbudet, og afleverer nu et andet. Han åbner det brev han netop har fået og læser højt:)*

”Du må nu selv dømme om, hvad der er rigtigt for dig i Danmark. Men du skal ikke overskride normerne. Hvis du vil finde dig en dansk hustru, må du ikke glemme at forklare hende princippet i vores familie, nemlig sparsommelighed, og at ødselhed og forfængelighed ikke er acceptabel.” *(Van går ud)*

Postbudet:

Der ikke mange breve. I et stykke tid er der faktisk slet ingen. Det gør Yuan Zhongfu meget bekymret. Han sender flere breve til Van og spørger.

Her er et, det er fra 1945 .... *(fortsætter med at læse højt)*

"Siden jeg i d. 8 marts i år fik dit brev, som du sendte d. 13. august sidste år, har jeg ikke hørt et ord fra dig. Nu er det allerede et år og to måneder, jeg ikke har set noget brev. Tanken om dig svæver omkring i mine drømme og tvinger sig igennem min søvn. Tidligere har du altid været flittig til at skrive, og der har aldrig været langt mellem brevene. Selv om der var krig, kunne brevene alligevel komme igennem ved hjælp af Røde Kors, og der blev alligevel tre breve om året. Hvordan kan det være, at der så overhovedet ikke kommer brev, når der nu har været færre krigsuroligheder i Kina, mens krigen i Europa er helt afsluttet?

Jeg er så bekymret for dig: hvor er du nu, og hvordan går det med dit helbred? Mens alle andre familier skrives ved og mødes for at fejre verdens nye fred, er det anderledes med dig.

Sommetider var tanken om dig så stærk, at jeg også overalt spurgte til det.. Jeg vil bare gøre alt for at høre fra dig...."

Van (kommer med en stak lakplader)

Jeg er virkelig glad for at jeg fik fat i en grammofon sidste uge. Se! Hvad jeg har købt i dag!

Mozart, Bach, Beethoven! *(Sætter en LP på og spiller Beethovens sjette symfoni, sætter sig til at skrive)*

Van (skriver)

I den periode, hvor sønnen skulle arbejde på afhandlingen, har sønnen ikke villet risikere at spille tid. Sønnen forstod, at afhandlingen var vigtig for sønnens fremtid. Og nu kan sønnen med glæde fortælle, at sønnen nu til morgen har modtaget eksamensbevis for licentiatgraden i mikrobiologi, med en karakter, der svarer til "udmærket" i det kinesiske charactersystem.

Lige efter at sønnen havde fået sit eksamensbevis, meddelte professoren sønnen, at han i næste uge havde arrangeret et møde mellem en meget vigtig person i en stor medicinalvirksomhed og sønnen. Han mente, det ville betyde, at sønnen snart kan få ansættelse i virksomheden til en god løn.

Som sønnen skrev i brevet i marts, skulle sønnen gifte sig. Sønnen kan nu fortælle, at det var et simpelt og beskedent bryllup. Både sønnens hustru og hendes familie er praktisk indstillede og er imod forfængelighed og ødselhed. Sønnen vedlægger et billede af hustruen. Sønnen håber snart med sønlig ærbødighed at kunne præsentere hende, når det bliver muligt at rejse hjem til Shanghai.

(folder brevet og lægger det i kuvert - postbudet tager det og går over og banker på hos Yuan, som åbner det, der er billede i brevet, Yuan er glad, græder måske lidt - og skriver.)

Yuan (begeistret, egen stemme):

Jeg har fået det brev per luftpost, som du sendte i d. 12. denne måned, samt billedet af dig og din kone. Din kone ser smuk og statelig ud, og det glæder mig.

Jeg har allerede fået nogen til at klippe det silkestof til hendes sommertøj...

(postbudet henter og bringer)

Yuan (*skriver, voice over*):

Penicillin er en ny medicin. Medicinfabriker i Shanghai har gjort en stor indsats for at udforske det. Hvis du er i stand til at gøre noget i den retning, vil det være perfekt. Da fabrikken i Shanghai hørte, at nogen kan finde ud af at lave penicillin, var de meget begejstrede. De vil gerne betale en høj løn for at få en sådan til at arbejde for dem. Du må vurdere, om du selv har de fornødne kundskaber.

(postbudet henter og bringer)

Postbudet:

Der er boligmangel i København, så Van og Elisabeth kommer til at bo i en lejlighed, som de deler med en af Elisabeths veninder. Elisabeth er skolelærer og bliver ansat på en skole i Hellerup.

I Shanghai må familien også klare sig under trange vilkår, Vans lillebroder Chunyi bor med kone og to børn i samme lejlighed som Yuan og Stedmoderen.

Det er svært for Chunyi at få arbejde.

Yuan (*skriver, voice over*):

Du er nu gift med en dansk pige og har stiftet familie i Danmark. Jeg kan se at du har nu et glædeligt familieliv. Men du har endnu ikke fortalt, hvilken skole hun bestod fra, hvor gammel hun er, og hvilken familie hun kommer fra. Det ærgrer mig, at jeg ikke ved det. Jeg synes du skal skrive og fortælle mig det, næste gang du skriver brev.

(folder brevet og lægger det i kuvert, postbudet kommer med brev og tager det nye)

Yuan (*skriver, egen stemme*):

Med hensyn til økonomi så klarer vi de daglige leveomkostninger. Men vi kan ikke klare større faste udgifter. Derfor vil jeg bruge alle mine livsopsparinger på at betale din hjemrejse på een gang. Du forstår, at det er betaling for din rejse, din kones er ikke med. Når jeg tænker på det, føler jeg, at jeg skal kæmpe endnu mere, mens jeg stadig har et godt helbred, for at kunne sende dig flere penge til din rejse.

Postbudet:

(henter brevet)

Men selv om krigen er forbi, er hjemrejse stadig ikke mulig. Forbindelserne er dårlige - Europas jernbaner er ødelagte - Han skal til Moskva for at komme med den transsibiriske jernbane - og her er civil trafik indstillet. I Kina er der fortsat borgerkrig og det politiske og samfundsmæssige liv er præget af dyb korrupsion. Skibsforbindelserne er usikre, og det tager måneder at nå frem, havene er fortsat fulde af miner - og der er endnu længe til at Verdens lande bliver forbundet med hurtige flyvemaskiner.

(Postbudet giver brevet til Van - som giver postbudet et nyt brev. Yuan åbner det, der er et billede af en baby)

Postbudet (*fortsat*)

I marts 1946 kommer Vans og Elisabeths datter Lissen til verden.

Yuan (*skriver, egen stemme*):

Min sønnetatter er sund og livlig og sød, og det er min families lykke. Du sendte billedet af hende til mig. Jeg modtog billedet som var det min søde sønnetatter selv.

(Yuan går ud, postbudet "sender" breve)

Postbudet:

Også Elisabeths forældre og Elisabeth selv skriver til familien i Kina.
(Roder et brev frem og giver det til Yuan)

Postbudet:

Hr. Yuan!

(Yuan modtager brevet. Læser og bliver glad.)

Ja, hr. Yuan er glad for brevet: I 1949 fødes Vans ældste søn Bent!

(et øjeblik stilhed.)

Postbudet (*fortsætter*)

I 1949 vinder Mao Tse-Tung's kommunister borgerkrigen og nationalisterne under ledelse af Chiang Kai-shek flygter til Taiwan. Republikken Kina bliver til folkerepublikken Kina. Yuan Zhongfu's virksomheder har lidt voldsomt under krigene. Den nationalistiske regering var uduelig og korrump, og det bliver ikke bedre under den nye regering. Nu modtager Van næsten ikke nogen breve fra familien i Kina ...

(Postbudet smider nogle breve væk - mimer dels censur, dels bortkomne breve.)

Van (*spørger postbudet*):

Er der stadig ikke noget brev fra Kina?

Postbudet:

Nej.

(Van vender sig og går - har travlt)

Men i efteråret 1952 har jeg pludselig igen et brev fra Kina, som jeg skal aflevere til Hr. Van.

Hr. Van ?

(Postbudet løber efter Van. Scenen bliver mørk. En kvindestemme (Rosa Sand Michelsen) læser brevet i mørket - et brev fra stedmor Zhang Qiming)

”Din far havde i det sidste halve år været under stærkt pres. Han var udsat for daglige trakasserier på grund af retssagen om tefabrikken og de fem antikampagner på fabrikken og andre problemer. Han led så meget under det, at han ikke kunne bære det.

Vi trøstede ham, tog os godt af ham og holdt også øje med ham, men intet kunne forhindre det, der skete.

Skriv til os, så tit du kan, så vi kan holde sammen som familie. Det var din fars vilje. Din far plejede at dele sin glæde med sin familie og sine venner, hver gang han fik et brev fra dig, særligt billederne af Lissen og Bent. Han talte åbent om, hvor meget han savnede dig, og hvor meget han ønskede at se dig igen. Undertiden kunne han stirre på billederne og tale med sig selv. Så vendte han sig til mig: ”Bedstemor ! Sai-chiu. Hvor er det trist, at familiemedlemmer skal leve adskilt fra hinanden.”

(Fortsat mørke. En lille pause)

RETUR TIL PUBLIKUM 4

Bestyrelsesformanden:

Da vores økonomiske system er indstillet på vækst i et eller andet omfang, og da denne vækst stort set ikke er der, så slås alle om de få kroner, der faktisk bliver brugt.

I Danmark er forbruget af fødevarer siden 2008 faldet mængdemæssigt, og værdien af det, der bliver solgt er også faldet.

Alligevel ser vi at der stadig - i hvert fald indtil i år - bliver udbygget og åbnet forretninger.

På hvert et gadehjørne er der discountmarkeder, Rema, Kiwi og jeg skal komme efter dig.

Omsætningen er samlet set ikke blevet større, så den skal nu fordeles på nogle flere kvadratmeter - dertil kommer udbygningen af nethandelen .

Det pres, det ryger tilbage. Så vi får hele tiden at vide, at vi skal give vores kunder bedre betingelser, de skal have større rabatter, og priserne må ikke stige, uanset at vores omkostninger gør det.

(Scene 3, fortsat)

e) regnvejr i Hangzhou, 1972.

(Kinesisk melodi fra Kulturrevolutionen eller fra den "revolutionære" Peking-opera høres i baggrunden. Yuan Zhongfu sidder på en stol bag en gravsten eller under et træ, inden for et markeret område)

Yuan *(Sidder på stolen eller vises på skærmen ? og taler i voice over):*

Efter at Van rejste til Danmark i 1935 så vi aldrig hinanden igen.

Da han endelig kommer tilbage igen til Kina på besøg, skriver vi 1972.

Der er kun min grav at se, og alt fra dengang tilhører en anden verden.

Jeg kan høre hans fodtrin på graven.

Nogle år senere kom han tilbage.

(Van kommer med blomsterkrans, tænder røgelse og "helvede-banks penge" udenfor det markerede område.)

Yuan *(fortsætter):*

- og så er han væk igen...

(Van knæler og kowtower (se <http://en.wikipedia.org/wiki/Kowtow>) mod Yuan, som sidder på stolen inden for området. En munk, der spilles af Rosa Sand Michelsen, slår på træfisk og beder bønner. Publikum kan evt. være besøgende på gravpladsen)

Yuan *(fortsætter):*

Han står ved sin fars gravsted og erindrere sin fars strenge opdragelse, da han var lille, og hvordan hans fars hengivne opmærksomhed efterhånden havde modnet ham. Nu, hvor han har haft stor succes med sin karriere, er hans far død og kan ikke opleve det. Disse minder og tanker overvælder ham, og han bliver så bedrøvet, at det næsten ikke er til at bære.

(Yuan rejser sig og går ud af scenen. Lyset tones ud. En kvindestemme, Rosa Sand Michelsen, reciterer, hun står med lyset i hånden.)

"Det er jo den samme flod"

Det, der foregår bag luftens tågede slør,
er en fremtid knyttet sammen med fortid
mens folk sejler på floden i latter og leg
og ikke tænker på noget grusomt eller uretfærdigt.
Det er jo den samme flod
med de samme øjne, næser og stemmer
og det samme smukke syn, så smukt
at dets tilsynekomst allerede virker uægte

Han kan selv være det eneste, der er tilbage
af det hjemland, der engang var hans.
Er det det, han har længtes efter i de sidste 60 år?
Er det det, han igen vil komme til at længes efter?
Måske har han opnået, hvad hans far ønskede sig.
En lykkelig slutning på meningsløsheden.

Tiden trækker ham ned og ud i floden
Så han ser, hvad han ikke ser og han ser ikke, hvad han ser.
Så beslutter han sig til at åbne den dør
som kan give adgang til den anden side
af den verden, hvor han er.

Han mærker, at stedet taler til ham og det tænker.
Det er et sted, der drømmer.
Er det så det sted, hvor han blev født?

Livets endestation?
Dets røst frister ham
og skræmmer ham.
Derfor måler han den verden, han altid har været i,
aftegner dens kant
og bestemmer beliggenheden af en dør,
som skal åbne sig for ham til den anden side.

Med glæde drog han dengang af sted.
Meningen var at se hele verden, også på den anden side.
På en måde er han i dag et sted,
som er som hans tidlige barndom

I hans fravær har hele livet kunne udspille sig her og være forbi.
Først når døren er åbnet, kan han være sikker på
om det er en endestation
eller om det er et sted, han skal vende tilbage til.
Det er en anden verden her, men den er ganske almindelig.
Og endnu har han ikke fået åbnet døren,
så han forestiller sig det, og længes efter at se den anden side.

(Dette ene lys slukkes. Van står på anden side af scenen, hvor der kommer en lysspot på ham)

Van:

Nu er der kun en gravsten.

*(Han rører ved gravstenen. Han roder et brev frem fra lommen og lægger det på gravstenen.
Mørke)*

(Yuan og Liva dukker op)

Liva:

Du var en gammel mand, det var jo ikke så mærkeligt, at du døde?
Men jeg forstår, at du faktisk begik selvmord. Hvorfor det?
Da jeg var ung - yngre end jeg er nu - var det noget, som mine kammerater overvejede:
"den eksistentielle ensomhed" overfor den sociale tvang gjorde livet meningsløst og selvmordet
blev set som en udvej ?

Yuan: (Bliver rigtig irriteret)

Det er kun jer danskere, kun de folk, der lever i fred og velstand,
der har råd til en sådan luksus som selvmordstanker.
Kinesere har ikke tid til det.
Når der er en tyrann, et uhyre der jager dig, har du kun en tanke – at løbe for dit liv!
Hvis du vil begå selvmord behøver du bare at stå stille - men det gør du ikke.
Du løber, og bliver ved at løbe.
Du har ikke tid, ikke mulighed, for at tænke på at begå selvmord.
Vi kinesere har haft travlt med at overleve.
Vi har ikke haft overskud til at tænke over livets mening.

Liva:

Det forstår jeg . Det er ikke fordi du kedede dig, at du begik selvmord.
Der er også kulturforskel mellem Vesten og Østen.
Jeg har læst, at fx. japanerne har en tradition med et rituelt selvmord,
hedder det ikke seppuku eller harakiri, "At skære sig i maven"?
Man begår selvmord for sin ære...

Yuan:

Nej. Det er vigtigt at bevare sin ære, sit ansigt, men at tro, at man kan bevare sin ære og finde undskyldning for alle sine ugerninger i et rituelt selvmord, at undskylde sin uansvarlighed eller sin forbrydelse mod mennesker, eller sine kriminelle handlinger?

Det findes ikke i den kinesiske kultur.

Grunden til mit selvmordsforsøg var ikke, at jeg var skyldig, jeg havde ikke foretaget mig noget forkert mod andre.

Krigen havde gjort det af med mine virksomheder.

Nu konverterede man min private ejendom

til folkerepublikkens folke-ejede fælles ejendom.

De tog jernvarefabrikken fra mig.

Så konfiskerede de de få midler, jeg havde tilbage.

Liva:

Så du begik selvmord, fordi du havde mistet alt.

Yuan:

Nej, man vil ikke opgive sit liv, fordi ens ejendom bliver røvet af en hensynsløs røver.

Jeg vil i hvert fald ikke.

Hvis de blot havde nøjedes med at tage alle mine ting.

Men de blev ved med at forlange, at jeg skulle aflevere penge, jeg ikke havde.

Jeg ville gøre, hvad de bad mig om, hvis jeg kunne.

Men jeg var ikke i stand til at aflevere noget, som ikke fandtes.

De sagde, at jeg havde skjult pengene et eller andet sted.

Det havde jeg ikke.

Jeg ville have lånt penge for at kunne give dem, hvad de ville have,

hvis der havde været nogen, jeg kunne låne af.

Men alle de, som havde haft penge engang, havde også fået deres ejendom og deres rede penge konfiskeret.

Jeg kunne ikke aflevere de penge, som de befalede mig at aflevere.

Den måde, de talte til mig på, lukkede enhver mulighed for at kunne leve videre ude.

Derfor kastede jeg mig i en dam i Hangzhou.

Jeg slog mig selv ihjel, fordi magthaverne allerede havde taget mit liv.

Men Daloon skal ikke slå sig selv ihjel -

Liva: (afbryder ham)

Pas på - se der - står der ikke "Daloon" på kinesisk ?

(Scene 3, fortsat)

f) Den sidste del af livshistorien, tilbageblik 1945-2003, men i et fremtidsperspektiv

(Yuan og Liva har opdaget et arrangement i anledning af at Daloon åbner et kontor i Hangzhou. Skiltet, teksten herunder, røde papirlygter og diverse plakater hejses ned fra loftet, musik og glade dage, der bydes på en drik rørt op af pulver og rent vand. Evt. hjælp fra teaterpersonalet og musikken.

Yuan og Liva går rundt og kigger, Liva genkender noget med pulveret - begynder at røre det op, smager på det - hjælper med servering. Publikum inviteres op og ud på gulvet, for at smage på varene - Yuan og Liva forsvinder i mængden. I forgrunden et bord og to stole, klar til interview, der står tre navneskilte på bordet, Bent, Lissen og Hemming)

(Tekst til orientering/skilt eller voice over, som på side 27:)

- 1952 Vans far Yuan dør
- 1953 Van og de to ældste børn får dansk statsborgerskab
- 1955 Van investerer 10.000 kr. i Restaurant Bamboo, som åbner på Rådhuspladsen i København.
- 1956 Den yngste søn Hemming fødes.
- 1960 Han "opfinder" den forårsrulle, ingen i Danmark kendte på det tidspunkt, og leverer den til en restauratør i Tivoli, da restaurant Bamboo måtte melde pas. Der blev der produceret 300-400 ruller om dagen på seks gasblus.
- 1964 Produktionen udvides og flyttes til større lokaler på Vesterfælledvej i Kbhvn.
- 1970 Produktionen flytter til Nyborg hvor der bygges en stor ny fabrik.
- 1972. "Den gamle" trækker sig tilbage fra den daglige ledelse. Han bliver 60. Ledelsen af Daloon overlades til en administrerende direktør.
- 1973 Fabrikken i Tyskland sættes i gang
- 1977 Efter alvorlige kriser vælger Van at genindtræde som daglig leder.
- 1982 Daloon-fonden oprettes
- 1983 Fabrikken i England sættes i gang under ledelse af Hemming.
- 1992. Van-ledelsen overdrager virksomheden til Hemming.
- 2003 Van dør

Interwiever (Wei) *(kommer sammen med Bent, trækker en stol ud, stiller det relevante navneskilt på bordet - spilleren taler som han nu gør)*

Værsgo !

(Bent sætter sig, Wei checker mikrofonen, og indleder interview'et)

Daloons forårsruller er blevet berømte verden over. De er kendte og lovpriste som noget "der har det særligt kinesiske, tilpasset den europæiske smag, sprøde, duftende, lækre og hygiejniske". Den danske kineser Van Sai-ciu gjorde det kinesiske lækkeri til en fastfood i verdensklasse. Han fik den lille forårsrulle til at besejre hele verden og vandt titlen "Verdens Forårsrullekonge". Hans filosofi var: "Man kan tjene store penge på små ting". I dag har vi besøg af hans datter og to sønner.

Bent :

Tak for indbydelsen, det er jo spændende, det her?

Wei:

Tak fordi De ville komme. Det er en ære at have Dem her i dag.

Det siges, at Deres navn er kinesisk - men "Bent"?

Bent (ler)

Nå ja. Navnet Bent kan læses som Ben De - "rod"- "dyd".

Jeg er født i 1949 og er som I måske har forstået Hemmings storebror.

Jeg er civilingeniør og har arbejdet i De danske Statsbaner.

Wei:

Har De aldrig arbejdet i Daloon?

Bent:

Kun som stor dreng eller som "løsarbejder" - dengang for længe siden.

Det er ikke kun forårsrullerne, jeg har hjulpet med at lave. Jeg var også med, da min far producerede sin Kina-soya. Det var i 1957. Jeg fik tit lov til at løbe over i min Morfars kælder om aftenen. Jeg var nysgerrig, og jeg syntes det var sjovt.

Bent (fortsætter):

I første omgang fik jeg kun lov til at kun kigge på, men senere fik jeg også lov til at hjælpe med.

En af mine første beskæftigelser var at frasortere de enkelte majs-korn, der fandtes i sækkene med soyabønnerne.

Jeg ville gerne hjælpe, både med det ene og det andet, men når det kom til stykket ville jeg hellere være ingeniør.

(Lissen kommer ind, hun er omkring 90 år gammel)

Wei :

Og her har vi Deres søster, Lissen. Hjertelig velkommen! Er der også noget kinesisk i det navn?

Lissen:

Ja, hvis man vil, kan navnet Lissen læses som Li Sun (Li Sheng), "født smuk".

Det var et forslag fra min farfar Yuan Zhongfu.

Jeg er det ældste barn.

Det var i 1946.

Jeg er uddannet som jordemor, blev afdelingsjordemor og er tidligere bestyrelsesformand i S. C. Van fonden.

Wei:

Har De været med da Deres far startede Daloon?

Lissen:

Ja det har jeg da - i første omgang med at prøvespise: Ruller med champignon, uden bambusskud eller omvendt, nogle med kylling, andre med karry, mange varianter, alle velsmagende, men de meget stærke faldt ikke rigtig i vores smag.

Det undrede os ikke, at vores far lavede mad, det gjorde han af og til.

Lissen (*fortsat*)

Vi anede jo ikke, hvad der lå bag al aktiviteten i vores morfars kælder, og endnu mindre kunne vi ane, hvad det skulle udvikle sig til.

Men så lejede far en kælder i Egevangen i Brønshøj og installerede seks store gasapparater. Når efterspørgslen blev større end udbuddet (især i Tivoli-sæsonen), så ringede Far hjem og råbte: Tag en taxa, du skal bage pandekager!

Wei:

Var det morsomt for Dem at være med?

Lissen:

Når man er 14 år og har sommerferie, så er morskaben nok begrænset - sommetider.

Det hændte at jeg gav mig god tid - før jeg skulle ind og stå i varmen fra de store pander.

Pandekagerne måtte ikke være for tykke eller for tynde, de skulle være bløde i kanten, hvis de var sprøde i kanten, stak de hul, når de blev rullet, endelig gennembagte, ellers klistrede de sammen, osv. osv...

Van (*på skærm - spillet af Peter, eller som voice over*):

Det var i efteråret 1960, at jeg blev introduceret til en herre, som var interesseret i at sælge forårsruller i Tivoli. Han havde to stande i Tivoli – med pølser og candyfloss.

Så startede jeg forsøg med forårsruller hjemme i kælderen og inviterede ham til at prøvesmage dem. De blev accepteret, og jeg skulle begynde leverancen den 1. maj 1961.

Det var hårdt arbejde, og kun lille gevinst. Derfor var familien nødt til at hjælpe.

Men Tivoli alene var ikke en stabil forretning, og jeg var nødt til at finde andre salgsmuligheder for mine forårsruller.

I 1964 fik jeg en rigtig fabrik på Vesterfælledvej i København og virksomheden fik sit rigtige navn, - Daloon.

Den voksede sig også større, og i 1970 købte vi et stort areal i Nyborg og flyttede fabrikken dertil, mens min lille dreng Hemming også blev en ung studerende, som skulle læse i England.

(Skærmen slukker, lysskift til interview-situation. Hemming kommer på scenen, spilles af Peter - navneskiltet på bordet viser nu Hemming Van)

Wei:

Her kommer så til sidst den yngste søn, Hemming. Direktør for Daloon igennem en lang, succesfuld periode. Og Deres navn har så sikkert også en kinesisk betydning ?

Hemming

Navnet Hemming kan læses som Han Ming - "Kinas lys".

Wei:

Hvordan gik det til, at De - i modsætning til Deres søskende, kom ind i Deres fars virksomhed?

Hemming:

Man kan sige, at det var min mors skyld. Hun underviste i engelsk og hun så en mulighed for at jeg kunne komme på en engelsk kostskole. Så der var jeg et år, da jeg var 14. Senere kom jeg derover og blev student i England, så da jeg begyndte på Handelshøjskolen, havde jeg boet i England i to år og kendte ret godt til kultur og sprog. Det har været en fantastisk ballast.

Hemming (*fortsat*):

Så da Daloon ville bygge sin fabrik i England, - nå - det var da smart. Derover med dig. Men det har været et frit valg, og det var ikke min far, der sagde "Nå, nu skal du ... nu har du drevet den af længe nok."

Wei:

Vidste Deres far intet?

Hemming:

Det var jo nok clearet med ham. Men det var direktøren, der tog fat i mig og sagde: "Ved du hvad, er det ikke nu, at det er nu?"

Det er nok rigtigt, at jeg tidligt fik pålagt et stort ansvar ... det har jeg ikke tænkt på som noget større problem.

Men hvis det var min egen søn i dag - så ville jeg nok sige ...

og det har ikke noget med ham som person at gøre - han er bare gået en anden vej.

Wei:

Var det Deres interesse?

Hemming:

Helt sikkert, i hvert fald at prøve kræfter med det.

Det var spændende, mulighederne var der. Men det har også kun fungeret fordi jeg havde muligheden for at komme til England med en pose penge, og jeg skulle bygge en fabrik.

Jeg levede også derovre i otte år.

Hvis vi var startet under samme tag i Nyborg og skulle have det til at fungere, det var ikke gået.

"Den Gamle" færdedes fortsat så godt som daglig på den virksomhed, han havde bygget op og ledet efter smukke principper om både kvalitet i produkter og ledelse og i det hele taget menneskelighed i omgangen på en arbejdsplads.

Han døde i 2003.

Wei:

Tusind tak fordi De kunne afse lidt af Deres tid til os - Bestyrelsesformanden er desværre travlt optaget lige nu, men vi håber at kunne bringe et interview med ham ved en anden lejlighed, og høre om hans planer med Daloons nye repræsentation i det gamle Hangzhou.

Hr. Van Sai-chiu var et menneske, som ikke gav op, selv om han kunne føle sig ensom og savnede hjemlandet.

Han havde de kinesiske kulturelle rødder dybt i sit hjerte og han glemte ikke sit fædreland, da han fik succes. Han er et forbillede for os kinesere og vi skal lære af ham.

(Interview'eren takker, festen opløses, Liva og Yuan alene tilbage på scenen)

Liva:

Det havde jeg glemt - Daloon åbnede jo et kontor i Hangzhou - det var før min tid, men allerede dengang var de i gang med forsøg med anderledes fødemidler.

(Yuan ser skeptisk på en prøvepose, han har fået udleveret. Stikker den i lommen)

RETUR TIL PUBLIKUM 5

Bestyrelsesformanden:

Man taler tit om, at der er store forretningsmuligheder i Kina. Jeg tror nu ikke meget på at sælge forårsruller i Kina. Men jeg kunne godt tro på mejeriprodukter.

Korriger mig, hvis jeg tager fejl.

Van Sai-chiu fortalte engang, at han var heldig. For han voksede op med en nabo, der havde et par køer. Så han fik en del komælk, da han var lille. Det var derfor, han blev så fysisk stærk og havde noget modstandskraft. Hans mor fik mælk til ham.

Men det kinesiske mejeribrug er traditionelt ikke særlig udbredt.

Så mælk til spædbørn, det har været via mælkepulver.

Og der har man så beklageligvis mulighed for at lave narrestreger, både med råmælken og så med pulveret også. Det var der så nogen, der prøvede - melamin i mælken - der er noget at rydde op på, må man sige.

Men der er jo rigtig mange mødre til små børn, der er fokuseret på mejeriprodukter og på mælk, om det så er konsummælk eller om det er mælkepulver. De ville ønske produkter med høj kvalitet og forbrugersikkerhed. Sådanne produkter kunne blive aktuelle i fremtiden.

(Scene 3, fortsat):

g) Den sidste del af livshistorien, Far og søn mødes igen,

(Yuan Zhongfu og Liva finder Van Sai-chiu i Kina, hvor han drømte om at slå sig ned, hvis forholdene blev bedre. Han sidder i en park i Hangzhou og spiller Mahjong.

Far og søn - begge afdøde - mødes i denne "anden verden".)

Liva:

Hvor er vi?

Yuan: *(her må spilleren bruge egen stemme - eller ...?)*

Vi står ved min grav - her var han.

Liva:

Men hvor er han nu? Hvor vil han gerne være? Ved du ikke det?

Yuan:

Da han var dreng og ung mand tænkte jeg ikke meget på, hvad han ville, hvad han holdt af. Det var mit liv, han levede, mine planer, han fulgte. Det forstår jeg.

Men - jeg ved det jo godt. Det sted han længes tilbage til - Hangzhou. Skoven med morbærtræerne. Søen. En park, hvor børnene sætter papirdrager op -

(lyset skifter)

Liva:

Der. I parken - de sidder og spiller mahjong - de gamle. Er de levende eller døde? Det kan man ikke se. Men de morer sig, laver tai-chi - og om aftenen danser de til høj musik fra en gammeldags ghettoblaster -
(hun ler) det er derfor han ikke har hørt dig kalde ....

Yuan:

Sai-chiu!

Van:

Far! (han kowtow'er, eller rettere prøver på det, Yuan standser ham)

Yuan:

Det er vi blevet for stivbenede til. Vinder du?
Men hvorfor er du ikke i Danmark, når Daloon har brug for dig?
Troede du, du slap fra opgaverne nu? At du havde fri nu?

Van:

Jeg vil lade dem løse opgaverne, som de vil - mine efterkommere skal ikke leve mit liv, men deres eget.

Yuan:

Alt hvad jeg byggede op, gik tabt. Også de drømme, som du skulle have opfyldt for mig, måtte jeg give afkald på?

Van:

Men du mistede ikke dig selv. Du står her nu. Du kæmper videre, jeg kan se dig og du kan se mig. Vi kan dele vore tanker. Bedre sent end aldrig?

Yuan:

Nu ved jeg, at du fortsatte, du byggede en stor forretning op - du opnåede det, jeg drømte om. Kan vi ikke hjælpe vores efterkommere på vej - skal vi se på, at de skalter og valter med vores livsdrømme, med det, vi har skabt for dem?

Van:

Vi kan kun hjælpe dem med vores eksempel, kun ved at de lærer at drømme deres egne drømme - hvem er den unge dame?

Yuan:

Dit tipoldebarn, Lihua, begavet ung dame - direkte fra fremtiden -

Liva:

Liva er navnet. Men din far siger Lihua. Familie, tror jeg nok, lidt langt ude - 9 generationer - i hvert fald har Tip-tip-oldefar her kidnappet mig og taget mig med på denne ekspedition - jeg vidste faktisk ikke, hvad den havde med mig at gøre, før jeg mødte Daloon i Hangzhou. Selv om det da er interessant nok at møde familien?
Men jeg vil nu gerne tilbage til min egen tid, tak?

Van:

Hvad drømmer du om?

Liva: *(det spørgsmål har hun ikke ventet)*

Øh? om at skabe betingelser for at alle mennesker kan få sund og god føde, rent vand ...

Van:

Det er en god drøm - den kan jeg godt skrive under på -

Mine drømme - den gang jeg var i din alder - var min fars drømme.

Det var dem, jeg søgte at virkeliggøre.

Men jeg beundrer dig, Far.

Det fik jeg aldrig fortalt dig.

Det, du ville og kunne gøre for Kina - selv om du var en gammel mand - det mente den nye regering ikke at have brug for -

Da jeg var ung, havde jeg ellers også håbet på, at kommunisterne ville kunne gøre Kina til et bedre Kina, men de bragte blot et endnu større mareridt.

Yuan: *(her må der tænkes efter med sproget- helst spilleren selv)*

Du var måske ikke glad for min strenge opdragelse dengang.

Men jeg var nødt til at planlægge et liv for dig.

Jeg var nødt til at gøre dig dygtig.

Du var kineser, du var ikke som dine børn er, - danskere.

Kinesere skal kunne konkurrere og overleve.

Vi har ikke råd til det, danskerne har.

Du har klaret dig godt.

Du er heldigere end jeg var, og dine børn levede også i en bedre verden end du gjorde dengang. Som jeg forstod af dine breve, er Danmark et land, hvor folk kan vælge en regering, som tager vare på og gavner den befolkning, der har valgt dem.

Men regeringerne i Kina tager magten uden hensyn til befolkningens valg - og folk må klare sig selv.

Jeg ville gøre mit bedste for at du kunne få en god plads i Kina.

Det lykkedes ikke, din skæbne førte dig i en anden retning,.

Men det var faktisk ikke noget dårligt.

Yuan: *(fortsætter, henvendt til Liva)*

Jeg kunne ikke betale Vans hjemrejse,

men det var på en måde heldigt, at han ikke kunne rejse tilbage.

Hvad skulle han have gjort, hvis han var kommet hjem?

Skulle han bare komme og se mig magtesløst gå til grunde?

Eller skulle han gå magtesløs til grunde sammen med mig?

Var han blevet tvunget ind i en hær, eller havde han frivilligt meldt sig

- var han blevet dræbt som millioner af andre unge kinesere?

Jeg lagde planer - men mine planer blev krydset af tilfældigheder .

Van:

Jeg planlagde ingenting, men tog imod de tilbud, som tilfældet gav mig.

Den kinesiske soya var en viljesag, men forårsrullerne var et tilfælde.

Jeg kunne ikke overtage min fars virksomheder i Kina,

men så overtog min søn min virksomhed i Danmark.

Sådan ville tilfældet ...

Liva:

Jeg begynder at tro at det lå i kortene?

Yuan:

Nu har jeg fundet dig Sai-chiu - farvel Lihua - glem ikke din familie!
9 generationer frem - hvordan ser verden så ud?

Søn! herfra er det din sag at redde dit firma -
Du har sikkert ret: De næste generationer må selv finde ud af det.

(Yuan forsvinder - Liva ser forbavset op -)

Liva:

Hov, hov - hvad skal der blive af mig? *(løber efter ham)*

(Lysskift. Børnesangen som Fru Shi har sunget, lyder igen.)

Fru Shi:

Du har aldrig fortalt dine børn om mig.

Van:

Nej, ikke ret meget. Men du var hele tiden i mine tanker.

Fru Shi:

Du var også hele tiden i mine tanker, selv om jeg ikke fik lov til at se dig.
Jeg så dig hele tiden som dengang du var lille i Hangzhou.
Xiaomao, lille kat.

(hun stryger ham over håret og går baglæns ud i mørket)

Van:

Da jeg kom til Shanghai i 1970'erne, fortalte niece Lili mig at du tænkte på mig, og at det var som om du hvert øjeblik ventede, at jeg ville komme ind ad døren ...

Inden jeg tog til Japan, var jeg i Jadebuddha-templet i Shanghai.

Der var en munk, som talte med en anden besøger.

Han sagde:

”I den moderne tid, hvor videnskaben skal fylde overalt, kan jeg ikke vide,
om der findes en anden verden, hvor man kan leve videre efter døden.

Men en ting ved jeg sikkert:

Selv om man dør, er man ikke død hos dem, som elsker én.

Så længe vi elsker personen, så længe vi savner personen i vores liv,
så længe lever personen altid sammen med os, i vores hjerte.”

I alle disse år har du altid levet sammen med mig.

(Lyset skifter. Van ser, at Fru Shi er væk. I stedet for står Liva der.)

Liva:

Der er noget jeg gerne vil vide.
Hvordan var dit forhold til dine børn?

(Van studser)

Liva (fortsætter):

Jeg har hørt en masse om dit forhold til dine forældre. Jeg forstår ikke rigtigt forholdet imellem din mor, Fru Shi, og dine lillebrors mor, Fru Peng, og at din lillebror havde "højere status" end du, der jo dog var den ældste ... den kinesiske børnelærdom har et vers som lyder

*Rong: I en alder af fire år
gav han afkald på de store pærefrugter.
At opføre sig som en yngre broder
overfor de ældre
er noget af det første, man skal lære - og du var jo da den ældste?*

Din far pryglede dig og elskede dig, din mor forkælede dig og elskede dig, og du måtte ikke være hos hende - men dengang pryglede man jo børn - også i Danmark - og det med at have to familier er jo ikke anderledes end mange skilsmissebørn i Danmark har oplevet det i mine bedsteforældres og oldeforældres generation.

Da du selv fik børn, var der så noget bestemt du ville - "give dem den største gave, nemlig at lade dem være i fred med deres mor?"
Eller var du en streng far, der - ligesom din far - mente at man kun kunne blive en god søn, hvis man fik mange klø?

Van (bryder sig ikke om spørgsmålet)

Jeg er jo nok et par gange kommet til at give min ældste søn en lussing eller to - hvis han var blevet for fræk - men ellers tror jeg, at jeg har ladet dem være i fred - og gøre det, de selv ville.

Liva:

Du har ikke planlagt deres liv, sådan som dit liv blev forsøgt planlagt, er der noget andet, du mener at have givet dem?

Van:

Musikken - kærligheden til den klassiske musik - til musik i det hele taget?
En tryk barndom?
En vished om, at de hørte til? Et hjem?

Liva:

Men du var jo ikke selv så meget hjemme? havde du ikke også en kæreste på et tidspunkt ?

Van:

Det er rigtigt, at mine børn ikke så så meget til mig efter at jeg havde startet fabrikken.
(pause)

Van (fortsætter):

Så meget mere glad var jeg for at Hemming opsøgte fabrikken og at han i sidste ende valgte at overtage den. Noget må jeg jo ha' gjort rigtigt?

Jeg var glad for mine børn og børnebørn. Jeg kørte forbi engang imellem med lidt chokolade eller nogle friske rejer - jeg var glad for at se dem - i 1995 var hele familien - også Elisabeth - med på en tur til Kina.

Men jeg ville helst selv bestemme -

Mine børn blev danskere, men jeg blev hverken kineser eller dansker.
Hvad bliver du, når du en dag lærer at drømme ?

Kom Lihua, vi må hellere se at få dig tilbage til din egen tid!

(Lysskift, lyd og røg)

Scene 4:

(Tilbage i teatersalen. Liva lander igen - lidt ublidt - på gulvet i lokalet. Bestyrelsesformanden iler igen til hjælp)

Bestyrelsesformanden:

Det var en uventet udvikling og en uventet form, som vores rundvisning her antog.

Vore gæster her er ... Liva - som kan fortælle os om fremtidens fødevareproduktion, og vores grundlægger Van Sai-chiu, som har bæret os med sit nærvær, og har ønsket at stå os bi i denne vanskelige situation.

Godaften Hr. Van, det glæder mig at træffe Dem - undskyld hvis vi er lidt "runtossede" af alle disse uventede begivenheder.

Van (på skærmen) :

Det forstår jeg, det var også uventet for mig. Men alt gik jo godt.

Nogle gange tænkte jeg at hvis udviklingen i Kina fortsatte på den gode måde, kunne det hænde, at jeg tog tilbage til Kina og slog mig ned der. Og det gjorde jeg så .... på en måde.

Min søn sagde en gang, at jeg var indvandrer - men det er jeg ikke!
Det var jo aldrig meningen, at jeg skulle blive her?

Men nu er jeg blevet hentet hjem, fordi Daloon havde brug for mig.

"Hjem" siger jeg - men hvor er det? Man kan sige at jeg har hjemme to steder - men jeg er også hjemløs to steder.

Nu er jeg her - endnu en gang tilbage ved roret - for en kort bemærkning
- for et teaterstykkets tid.

Det er ikke den første krise, Daloon oplever.

Bestyrelsesformanden:

Det forstår jeg - man kan sige: Forhåbentlig bliver det ikke den sidste?

Og det fører os tilbage til spørgsmålet:

Hvad skal Daloon gøre ved de røde tal på bundlinjen? Hvilken vej skal vi vælge?

Hvordan ser fremtiden ud for os mennesker?

Van:

Ikke engang jeg kan spå om fremtiden - og vi ved ikke, hvilke af de handlinger, vi foretager os, der viser sig at blive skelsættende - og om det bliver på godt eller på ondt. Så man er nødt til at prøve. Jeg måtte lave utrolig mange eksperimenter med min Kina-soya, med råvarerne fra Danmark og forskellige opskrifter fra min stedmor i Kina, Zhang Qiming. Det var svært, fordi de danske råvarer ikke passer helt til de kinesiske opskrifter, så man må også selv være opfindsom. Men til sidst lykkedes det - og i sidste ende kom jeg til at producere noget andet - nemlig forårsrullerne.

Jeg synes, at I skal prøve forskellige muligheder. Resultatet vil vise, hvilken vej man skal gå!

Liva:

Jeg er sikker på, at det arbejde, som jeg er i gang med, vil kunne bruges til at sikre Daloon en rig fremtid. Det drejer sig om at nedbryde føde i kemiske grundbestanddele og lade dette pulver erstatte mad, som vi kender det. Det kræver, at man ændrer sin måde at tænke på og ser kulhydrat, c-vitamin og en masse vand i stedet for et æble.

.

Bestyrelsesformanden:

Det ... men .... det vil da være interessant at høre mere og at få lidt at vide om dit arbejde?

Værsgo - ordet er dit!

Liva:

Tak - Ja, men så velkommen til fremtiden! Jeg hedder Liva, men min tiptipoldefar og min tipoldefar, som jeg netop har mødt i dag, mener, at det er et kinesisk navn, Lihua.

Som ord skrives det med to kinesiske tegn, og det betyder både "smuk blomst" og "smuk Kina".

Jeg skal fortælle jer lidt om det, som vi nu er i gang med:

Fremtidens mennesker vil ikke spille tid på at stå i køkkenet eller at frekventere madboder og restauranter med et tvivlsomt forhold til hygiejne - de vil udnytte Jordens ressourcer bedre - undgå madspild - undgå transport af letfordærlige fødevarer over lange afstande.

Allerede i 2015 havde man alle mulige el-apparater til at lave en sund smoothie eller en velsmagende grøntsagssuppe. Og nogle producenter spurgte sig selv: " hvorfor laver vi ikke også et færdigt produkt til disse apparater?" Der kunne være forskellige pulvere og forskellige olier. Sammen med rent vand ville man kunne bruge dem til at lave smoothie eller suppe, eller man kunne spise dem som en slags grød. Også uden elektriske apparater vil det kun tage få minutter at tilberede et måltid, som indeholder alle de stoffer som en menneskekrop skal bruge. Pulveret kan lagres, det er nemt at transportere - det kræver kun rent drikkevand - men det problem kan også løses.

Det virkeligt spændende - for mig - er udviklingen af alternative, bæredygtige produktioner af de stoffer, som mennesker har brug for - de store algefarme, som fremover - også via gensplejning - vil give menneskeheden forsyningssikkerhed.

At udvikle det koncept - både med at fremskaffe de forskellige ingredienser på en bæredygtig måde, og med hensyn til at udvikle smagsvarianter, ville være en god opgave for Daloon.

Bestyrelsesformanden: *(kommer tilbage til virkeligheden og leder efter argumenter)*

Det lyder jo som ren science-fiction. Jeg kan godt se nytten af fx mælkepulver, som kan sikre børns ernæring også der hvor der ikke er frisk mælk til rådighed.

Når de store katastrofer ødelægger menneskers livsgrundlag er det godt, at nødhjælpsorganisationer kan være hurtigt ude med rent drikkevand og pulver, som sikrer overlevelsen. Men i et godt menneskeliv er måltidet mere end det at stille sulten.

Er det virkelig nødvendigt, at vi allesammen - dag ud og dag ind - skal spise det samme?

Er det nok, at grøden smager af een ting den ene dag og af noget andet den næste?

Hvad med konsistensen - sprødt, blødt, sejt, hårdt - tænk på fornemmelsen af kernerne i et stykke friskbagt fuldkornsrugbrød? en sprød forårsrulle?

Pulver er bare pulver. Grød er grød.

Det samme hele tiden og hver dag.

Jeg bliver helt tør i ganen af at tænke på det.

Mad skal være lækker, være indbydende. Jeg er ikke tilhænger af sund mad, som ikke er lækker. Det skal være noget, man har lyst til at spise, fordi det smager godt og ser indbydende ud, ikke fordi det er sundt.

Men det er sandt, at klimaforandringer og den voksende befolkning stiller krav til den måde, vi producerer på. Derfor vil jeg foreslå at Daloon fortsætter med at udbygge sit udvalg af vegansk, vegetarisk, økologisk halvfabrikata. Produkter, som kan optøs og spises som de er, eller varmes i en ovn - som måske kører på solenergi -

Som I har hørt, er det svært at være fødevarerproducent i disse år. Jeg tør stille forslaget og tro på, at det kan forbedre situationen for denne traditionsrige virksomhed, fordi det trods alt ser ud til, at vi idag på en helt anden måde kan få forbrugerne med os. Forbrugerne ved godt, at der skal tænkes alternativt.

Vi skal tænke vækst på en anden måde. Vi skal ikke være større, ikke dominere et marked.

Vi skal skyde knopper - rodstængler - rhizomer - vi skal skabe netværker af virksomheder, som hver for sig er forankret i et lokalt miljø omkring en lokal råvareproduktion, og som i kraft af vidensdeling, logistik og omtanke, kan skabe et rigt varieret vareudbud, uden at det fører til spild af råvarer - og til en pris, som forbrugeren kan betale. Det er Daloon ....

Epilog:

(Bestyrelsesformanden og Liva forlader scenen i ivrig samtale, de tager ikke hensyn til publikum. Medhjælper (spillet af Wei Xu) kommer ind med affaldssæk og kost. Der skal ryddes op - er I her endnu? Han udtrykker sin mening:)

"Markedet bestemmer! Og stumperne får jeg lov til at samle op. Godnat."

(til fjernsynet hvor Van sidder "frosset".)

Også godnat til dig. God rejse!

(han slukker)

Black out.

SLUT

Fremtiden med Liva:

Det var tilbage i 2015, at Daloon gennemførte denne omstilling.

Det er femogtyve år siden nu.

Sai-chiu's pandekagemaskine røg ud, ud med svinekødet fra Polen, kyllingekødet fra Brasilien, rapsolien fra Tyskland, de frosne grøntsager som porrer, rød peber, majs, gulerødder og løg fra Polen, Belgien eller Holland. Det var også slut med broccolien fra Mellemamerika.

Efter at vi omlagde produktionen og udelukkende producerede ernæringspulver, går det godt for Daloon. De røde tal på bundlinjen er væk, og vi tjener godt.

Vi er et børsnoteret selskab, som via skatten bidrager til økonomien der, hvor vi etablerer os - vi har ordnede forhold for vore medarbejdere, og vi er velansete overalt.

I dag er Daloons hovedkvarter flyttet til Hangzhou i Kina og vi producerer fødevarepulver til hele verden. Det røres op med rent vand, og dækker alle ernæringsmæssige behov. Det kan holdes på en beskedne pris, alle har råd til det.

Daloon har også udviklet et renseanlæg som sikrer rent vand til opblanding af pulveret, og de store, bæredygtige algefarme sikrer os forsyninger af alt, hvad vi skal bruge til pulveret.

Vi husker på grundlæggeren Van Sai-chiu's motto: "Lav et kvalitetsprodukt og folk står i kø for at få det."

Alle tager pulveret, både de velhavende og de, der ikke har så meget eller næsten ingenting. Kroppen belastes ikke med fejlernæring og energikrævende fordøjelse.

Vi er alle blevet vegetarer/veganere - og får alle de stoffer, som kroppen skal bruge igennem pulveret.

Pulveret har gjort os frie. Har gjort os mere lige.

Vi sætter kroppen fri, den er ikke længere slave af at kunne lide noget bestemt, at søge nydelse i at spise.

Vi har givet folk det, som vil have, og det, som de har brug for.

De er taknemmelige. Pulveret kan de tage med sig over alt.

Deres kroppe har fundet ro.

De har fået mere tid til det, som de har lyst til ...

Fremtiden med Bestyrelsesformanden:

For femogtyve år siden måtte vi i Daloon træffe en svær beslutning. Vores økonomi var dårlig, vi havde svært ved at klare konkurrencen som fødevarereproducent på et marked, hvor råvarerne blev dyrere, hvor vi måtte skifte råvareleverandører uafbrudt og hvor mellemhandlere og underleverandører gjorde det næsten umuligt at sikre ordentlige produktionsforhold og sunde, ikke-forurenede varer.

Samtidig var vi afhængige af at kunne levere til de store indkøbere, som ikke bare bestemte priserne på markedet, men som også reelt bestemte om ens produkter overhovedet skulle ligge på hylderne og i kummefryserne.

Men så var det, at jeg tog en dyb indånding og gjorde op med mig selv, at jeg ville føre virksomheden videre. Men jeg ville knytte nogle værdier til virksomheden. Jeg huskede på grundlæggeren Van Sai-chiu's motto: "Lav et kvalitetsprodukt og folk står i kø for at få det." Vi valgte derfor i Daloon at gå stik imod alle anbefalinger i en post-krise- økonomi og valgte at videreføre de klassiske madtraditioner i den moderne verden.

Ud over de vegetar- og veganer-retter, som vi udviklede den gang, laver vi i dag også retro-måltider, som tidligere tiders bedstemødre har lavet det: kød og kartofler og sovs og rødkål. Kvalitetsmæssigt er disse retter milevidt fra den trætte, smagløse fabriksproducerede mad, som for 25 år siden fik mennesker på plejehjem og i institutioner til at miste appetitten.

Som det er nu har behovet for forsyningssikkerhed i forbindelse med klimaændringerne fremmet en decentralisering af fødevarereproduktionen, såvel af råvarer som af det færdige industriprodukt. Kortere transportvej for råvarerne til mindre lokale produktionsenheder, ("fra jord til bord"), skånsommere transportmuligheder og bedre opbevaringsmuligheder har gjort, at man kan opnå en langt større diversitet i udbuddet.

Behovet for at skaffe fødevarer til Verdens stadigt stigende befolkning har gjort det nødvendigt både at undgå spild og at understøtte den trend, som allerede for 25 år siden var synlig, nemlig at vi i højere grad spiser vegetabilsk føde. Og befolkningstilvækstens kurve er iøvrigt også blevet betydeligt fladet ud, som følge af undervisning og oplysning.

Kombination af veludviklet og delt teknologi og know-how, i forbindelse med udnyttelse af en decentral og differentieret levering af råvarer og en decentral produktion, og endelig en verdensomspændende bevidsthed om, at mennesker har ret til et arbejde og en løn, de kan leve af, hvilket giver en konkurrence på kvalitet mere end på pris - har gjort det muligt at have et stort og differentieret udbud i produktion, som kan ordres på nettet og leveres globalt med kort varsel - varmt og dampende - til stort set samme forholdsmæssige pris over hele jordkloden og lige til at spise her og nu, eller som dybfrost til opbevaring hos slutbrugeren.

Her har Daloon opbygget et verdensomspændende netværk for mennesker, for hvem måltidet er forblevet et samlingspunkt, en afslapning, et symbol på omsorg og kærlighed i familien og tillid og gensidighed i venskabelige relationer. Måltidet udgør noget kontinuert i en foranderlig og forandret verden, en bro mellem folkeslag og kulturer og mellem generationerne.